

Geestelijke wapenrusting

Deel 2 Hemelse legers en machten Satanologie (Werken en ondergang van satan)

2.	Satanologie	Blz. 2
2.1	Bestaan	Blz. 2
2.2	Persoonlijkheid	Blz. 3
2.2.1	<i>Intellect</i>	Blz. 3
2.2.2	<i>Emoties</i>	Blz. 4
2.2.3	<i>Wil</i>	Blz. 4
2.3	Namen en titels	Blz. 4
2.3.1	<i>“hij” en “hem”</i>	Blz. 4
2.3.2	<i>Namen (eigenschappen)</i>	Blz. 5
2.4	Ontstaan van satan	Blz. 10
2.4.1	Satans eerste zonde	Blz. 10
2.4.2	Satan is geschapen	Blz. 11
2.4.3	Satan was een goede engel (cherub)	Blz. 12
2.4.4	De schoonheid van satan	Blz. 13
2.4.5	De gevolgen voor satan van zijn val	Blz. 14
2.5	Wat zijn de werken van satan?	Blz. 15
2.5.1	Wat deed satan in het verleden?	Blz. 16
2.5.2	Wat doet satan in het heden?	Blz. 20
2.5.3	Wat doet satan in de toekomst?	Blz. 27
2.6	Wanneer is satan gevallen?	Blz. 33
2.6.1	Klooftheorie (Gabtheory)	Blz. 33
2.6.2	Argumenten tegen de klooftheorie	Blz. 34
2.6.3	Wat zegt de Bijbel verder over de val van satan?	Blz. 35
2.6.4	Hoe is/wordt satan verslagen?	Blz. 35
Bijl. 1	Geraadpleegde bronnen	Deel 1
Bijl. 2	Hoe test je een engel?	Deel 1
Bijl. 3	Algemeen aanvaarde maatschappelijke 'gerechtigheid' die botst met Bijbelse normen.	Blz. 41
Bijl. 4	Maatschappelijk aanvaarde gerechtigheid die botst met de Bijbelse erkenning van Israël	Blz. 44
Bijl. 5	Jezus was op aarde 100% God en 100% mens	Blz. 45
Bijl. 6	Alverzoening, een dwaalleer	Blz. 47

2. Satanologie

We hebben drie vijanden:

- 1^e de wereld,
- 2^e het vlees en
- 3^e de duivel/Lucifer/satan/met zijn demonen

Veel christenen besteden aan deze vijanden geen of weinig aandacht en realiseren zich niet of te weinig dat we ons als christenen in een voortdurende staat van oorlog bevinden met het rijk der duisternis. Dit is een van de redenen dat christenen, nadat ze gered zijn, niet verder groeien en niet tot geestelijke volwassenheid komen. En dat is precies waar satan je wil hebben.

Het is daarom belangrijk om het Bijbelse 'recept' te kennen om elke vijand te overwinnen. Je moet – net als bij topsport - de strategie van de tegenstander bestuderen om succesvol de strijd te kunnen aangaan. Een verslagen vijand, maar nog steeds een vijand. We bestuderen dit dus vanuit een overwinningsspositie. De wereld ligt weliswaar in het boze, maar wij zijn uit God! **1Johannes 5:19**.

De vijanden 'wereld' en 'vlees' komen in de module 'Geestelijke Wapenrusting' aan bod.

In deze studie bestuderen we de engelachtige vijand die we satan hebben genoemd. We gaan kijken naar:

1. zijn bestaan,
2. zijn persoonlijkheid,
3. zijn namen en titels,
4. zijn ontstaan; waar hij vandaan kwam, zijn eerste zonde,
5. zijn werken
6. zijn val

2.1 Bestaan

Het bestaan van satan is essentieel om te erkennen; ontkenning geeft hem juist de overhand. Om onze wereld en satans vijandigheid tegenover de mens te begrijpen, moet men zijn toekomst kennen. De Bijbel benadrukt dat satan bestaat, maar zijn macht altijd ondergeschikt is aan Gods almacht. Door de hele Bijbel heen, van Genesis tot Openbaring, wordt satan benoemd en beschreven als aanklager, verleider en tegenstander van de mens. Jezus zelf sprak ook over satan. De Bijbel bewijst zijn bestaan niet; het gaat ervan uit. Kennis over satan is daarom cruciaal voor gelovigen.

Het eerste Bijbelboek **Genesis 3:1** zegt: *De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?*

Het laatste Bijbelboek **Openbaring 12:9 en 20:2** laat zien dat de slang duidelijk de draak of de slang van weleer wordt genoemd, of satan.

Openbaring 12:9 *En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen.*

Openbaring 20:2 *En hij greep de draak, de slang vanouds, die de duivel en satan is, en bond hem voor duizend jaar*

2.2 Persoonlijkheid

Satan wordt door sommigen gezien als een soort onpersoonlijke kracht van het kwaad. Je kunt het een beetje vergelijken met 'The Force' uit de Starwar-films. De Bijbel heeft het echter over een écht personage, een echte persoonlijkheid, die net zo echt is als mijn persoonlijkheid en jouw persoonlijkheid.

We hebben eerder naar de persoonlijkheid van engelen gekeken. Ze zijn als engelen geschapen en hebben eigenschappen die we 'persoonlijkheid' kunnen noemen. Persoonlijkheid bestaat uit drie dingen: **intellect, emoties en wil**. Satan heeft ze alle drie.

De persoon satan is beschreven in **Ezechiël 28** hoewel zijn naam niet expliciet zo wordt genoemd: *Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid,*

Het is interessant dat deze paragraaf begint met een nadruk op satans wijsheid en schoonheid die hij oorspronkelijk had:

Ezechiël 28:17 *Vanwege uw schoonheid werd uw hart hoogmoedig, u richtte uw wijsheid te gronde vanwege uw luister (...).*

Dus hij had vanaf het begin wijsheid. Wijsheid is toegepaste kennis. Dat vereist intellect, een rationeel vermogen. Satan heeft dat. Herinner je je wat **Genesis 3:1** zei over de slang?

De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?

Geloof je dat hij strategieën heeft die op dit moment in jouw leven werken, om jou als christen te neutraliseren? Paulus geloofde dat nadrukkelijk, omdat Paulus in **2 Korintiërs 2:10-11** zegt: *Degene wie u nu iets vergeeft, die vergeef ik ook; want ook ik heb, als ik al iets te vergeven heb, het hem vergeven omwille van u, voor het aangezicht van Christus, opdat de satan op ons geen voordeel zou behalen.*

11. Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend. Paulus gelooft dus ook in het bestaan van satan.

2.2.1 Intellect

Satan is zonder twijfel zeer intelligent:

Ezechiël 28:12 zegt: *Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid,*

Wijsheid, in het Grieks 'sophía', wordt omschreven als goddelijke kennis die op de juiste manier op het leven wordt toegepast. In zijn oorspronkelijke staat bezat satan deze wijsheid, maar door zijn hoogmoed en het loslaten van God raakte hij deze kwijt en werd zijn intellect corrupt, zoals verwoord in **Ezechiël 28:17**. Paulus bevestigt dat satan bestaat en plannen smeedt die intellect vereisen, en dat loskomen van God leidt tot het verlies van waarheid, liefde en wijsheid **Romeinen 1:21**. Voor zijn val was satan dus wijzer. Maar vergis je niet, hij is nog steeds vele malen intelligenter dan wij. **Spreuken 9:10** benadrukt dat het ontzag voor de Heer het begin van wijsheid is.

Satan wordt gekenmerkt als **zowel intelligent als sluw**; hij weet mensen te misleiden door hun gedachten te beïnvloeden, zoals blijkt uit **2 Korinthe 11:3** en **Spreuken 23:7**. Zijn invloed op het denken kan gevoelens, wil en gedrag veranderen.

Zelfs Adam, Eva en een derde van de engelen wist hij in de tegenwoordigheid van God nota bene, te misleiden **Genesis 3:15, Openbaring 12**.

De Bijbel waarschuwt daarom voor onderschatting van satans vermogen tot misleiding, maar moedigt aan tot alertheid en vertrouwen op de geestelijke wapenrusting die God gegeven heeft om zijn strategieën te weerstaan **Efeze 6:10-11**.

2.2.2 Emoties

Satan heeft ook emoties, net als jij en ik; engelen hebben ook emoties. Wat doen bijvoorbeeld de engelen als een zondaar berouw heeft?

Lucas 15:10 *Zo zeg Ik u: er is vreugde in de tegenwoordigheid van de engelen van God over één zondaar die berouw heeft.*

Zij 'verheugen' zich; als dat geen emotie is. Satan, als een gevallen engel, heeft ook emoties:

Openbaring 12:12 *Daarom, verblijd u, hemelen, en u die daarin woont! Wee hun die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is naar beneden gekomen, naar u toe, in grote woede, omdat hij weet dat hij nog maar weinig tijd heeft.*

Openbaring 12:17 zegt ook nog: *En de draak werd boos op de vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar nageslacht, die de geboden van God in acht nemen en het getuigenis van Jezus Christus hebben.*

Satan heeft dus emotionele eigenschappen.

In deze teksten wordt besproken dat engelen, en specifiek satan als gevallen engel, emotionele eigenschappen bezitten. De woede van satan tegenover Israël als volk waaruit de Messias voortkomt hangt samen met het wereldwijde antisemitisme, waarbij satan dus als bron van deze haat wordt gezien.

2.2.3 Wil

2 Timotheüs 2:26 spreekt duidelijk over de 'wil' van satan: *(...) en zij weer mogen ontwaken uit de strik van de duivel, door wie zij levend gevangen waren om zijn wil te doen.*

We zagen eerder in **Psalms 103:20** dat de engelen bestaan om Gods wil uit te voeren, of Hem te gehoorzamen:

Loof de HEERE, u, Zijn engelen, sterke helden, die Zijn woord uitvoeren, gehoorzaam aan het woord dat Hij spreekt.

Maar je kunt iemand niet gehoorzamen tenzij je een wil hebt om te gehoorzamen.

Als je iemand volgt zonder wil, is dat echt geen gehoorzaamheid, dan ben je gewoon een soort robot. Dus om iemand te zijn die God kan gehoorzamen, heb je een 'wil' nodig. Dat geldt dus ook voor engelen.

2.3 Namen titels

In de Bijbel hebben namen betekenis. Dat geldt ook voor de namen en aanduidingen van satan. Voor een belangrijk deel beschrijven zijn namen zijn persoon, maar ook zijn werkwijzen, zoals 'leugenaar' of 'aanklager'. Het is dus meer dan nuttig, zijn namen en titels te bestuderen.

2.3.1 Hij en hem

Als de Bijbel naar satan verwijst is dat met het persoonlijk voornaamwoord "hij" of "hem". De Bijbel noemt hem niet 'dat', 'het', 'zij' of 'haar'.

Johannes 8:44 *U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de*

waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

In het Hebreeuws verwijst de zinsnede “*Ga weg, satan*” naar een mannelijk voornaamwoord, wat Jezus ook gebruikte toen hij bijvoorbeeld met Petrus of de andere discipelen sprak.

Mattheüs 4:10 Toen zei Jezus tegen hem: *Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Heere, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.*

Ook dat is weer een duidelijke aanwijzing dat we te maken hebben met een echt personage of een echte persoonlijkheid.

2.3.2 Namen/eigenschappen

We bespreken kort de volgende namen van satan:

a. Lucifer 2 Korintiërs 11:14	k. De vorst van de macht van de lucht Efeze 2:2
b. Satan Zacharia 3:1	l. De god van deze eeuw 2 Korinthe 4:4
c. Duivel Mattheüs 4:11	m. Beëlzebul Lukas 11:15
d. Slang van weleer Openbaring 12:9	n. Verleider Mattheüs 4:3
e. Vernietiger Openbaring 9:11	o. Aanklager Openbaring 12:10
f. Draak Openbaring 12:9	p. Mensenmoordenaar Johannes 8:44
g. Boze 1 Johannes 5:19	q. Leugenaar Johannes 8:44
h. Belial 2 Korintiërs 6:15	r. Brullende leeuw 1 Petrus 5:8
i. Gezalfde cherub Ezechiël 28:14, 16	s. De Vijand Mattheüs 13:39
j. Prins van deze wereld Johannes 12:31	t. Azazel Leviticus 16:7-10

Wanneer in de Bijbel iemands naam wordt genoemd of wanneer hun naam wordt veranderd, heeft dat betekenis omdat de naam in de Schrift een *karakter*, maar ook een *bestemming* onthult.

Zo werd de naam van aartsvader Abram, veranderd in Abraham, wat vader van vele naties/volkeren betekent, sprekend over wat er zou voortkomen uit de genealogie van Abraham. Toen Jezus Simon een nieuwe naam gaf, was dat de openbaring van zijn nieuwe identiteit, want een steen of een rots is iemand van stabiliteit. En als je naar het leven van Petrus kijkt, was hij allesbehalve stabiel. Hij verloochent de Heer drie keer en op een dag opent hij zijn mond daar in Caesarea Filippi en probeert de Heer wat advies te geven: “blijf weg van het kruis” en Jezus zegt *ga achter Mij satan*, direct nadat Petrus' mond net een fractie van een seconde eerder was gebruikt om de identiteit van Christus te onthullen. En als je nu **Handelingen 1-10** leest, is er geen essentiële figuur in het leven en de ontwikkeling van de gemeente dan de apostel Petrus.

Satan kent in de Bijbel een veelheid aan namen, waarmee dus ook zijn eigenschappen zijn gegeven. Enkele voorbeelden:

a. Lucifer

Elke naam van satan onthult een ander gezichtspunt of perspectief met betrekking tot satan. Zijn eerste naam is ‘**Lucifer**’.

In **Jesaja 14:12** wordt satan in de (Herziene) Statenvertaling omschreven als morgenster: *Hoe bent u uit de hemel gevallen, morgenster, zoon van de dageraad!* In de Latijnse Vulgaatvertaling werd "morgenster" vertaald met ‘Lucifer’, wat letterlijk betekent: *lichtdrager* of *lichtbrenger* (van het Latijn *lux* = licht, *ferre* = dragen). Daar komt het woord ‘Lucifer’ in het Nederlands vandaan.

In de Hebreeuwse grondtekst staat het woord *heylel* (הִילֵל), wat “glanzende” of “schitterende” betekent. Dan moet ik toch ook even denken aan de mensen met een bijna-dood ervaring die aan het eind van een tunnel een licht zien. Maar je leest vervolgens niet dat ze zich bekeren. Wat voor licht zou dat dan zijn?

Paulus geeft een zelfde soort beschrijving van satan in **2 Korintiërs 11:14** *En geen wonder, want de satan zelf doet zich voor als een engel van het licht.*

b. satan

Satan betekent tegenstander of aanklager.

Job 1–2: Satan verschijnt voor God en klaagt Job aan. Hij had – toen nog - toegang tot de hemelse raad en functioneert dus als een soort aanklager. Hij doet hetzelfde bij de hogepriester Jozua.

Zacharia 3:1 *Toen toonde hij mij Jozua, de hogepriester, staande voor de engel van de HEER, en satan die aan zijn rechterhand stond om hem te beschuldigen.*

Misschien goed om die teksten eens te bestuderen en te zien hoe satan te werk gaat en hoe God reageert.

c. duivel

Zijn derde naam is de **duivel**. **Mattheüs 4:11** vertelt over de verzoeken van Christus in Zijn tijd van bidden en vasten in de woestijn. Jezus Christus weerstaat en pareert alle verzoeken. Dan houdt de duivel het voor gezien: *Toen verliet de duivel Hem; en zie, engelen kwamen en begonnen Hem te dienen.* Satan wordt hier "de duivel" genoemd. Duivel betekent lasteraar. Lasteren is iemands reputatie schaden. Dit schurkt aan tegen roddelen, volgens **Jakobus 3** 'de zonden van de tong': *Ook de tong is een vuur, een wereld van ongerechtigheid. Zo staat het met de tong onder onze lichaamsdelen. Ze besmet het hele lichaam, en zet onze levensloop vanaf het begin in vlam, en ze wordt zelf door de hel in vlam gezet.*

Als christenen moeten we onze tong leren beheersen. Een kwaad woord over iemand gesproken is bijna gedaan voordat je er erg in hebt. Een kwaad woord is niet als een lichtknopje dat je even aan- en uitzet. Eenmaal uitgesproken heeft het altijd effect, ook op jezelf. Vraag vergeving.

Tegenwoordig hebben we social media die vaak voor laster wordt gebruikt. Het is relatief eenvoudig om met één bericht iemand of een organisatie heel veel schade aan te richten. En het is aan de orde van de dag. Helaas zien we dat ook in 'onze' christelijke wereld. Ik hoef je maar te herinneren aan de Corona-tijd. Dus als satans naam 'lasteraar' betekent en ik roddel of belaster, wiens werk doe ik dan? Ik doe het werk van de duivel.

d. oude slang (van weleer)

En satan wordt ook wel **de slang van weleer** genoemd:

Openbaring 20:2 *En hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem voor duizend jaar,*

'Slang' zegt iets over het bedrieglijk vermogen van satan, want toen hij de rol van een slang aannam, misleidde hij onze voorouders. En als "de slang van weleer" tegen mij staat, zegt dat feitelijk dat satan niet alleen sluw is, maar dat hij nooit verandert. Hij was de slang in **Genesis 3**, hij is "de slang van weleer" in het boek Openbaring en hij is de slang van vandaag.

In het duizendjarige koninkrijk wordt de draak, de oude slang, in de afgrond geworpen door een engel die voor de Heer werkt; Duizend jaar gaan voorbij en je zou denken dat je na duizend jaar in eenzame opsluiting jezelf wat zou verbeteren, je zou worden gerehabiliteerd. Maar duizend jaar later komt hij regelrecht terug uit de afgrond en bedriegt de wereld, net zoals hij hen misleidde voordat hij de afgrond inging. Dit is de reden waarom Jezus satan vanaf het begin een moordenaar en een leugenaar noemde, wanneer hij een leugen spreekt, spreekt hij zijn moedertaal. Hoe weet je wanneer satan liegt? Als zijn lippen bewegen! Hij kan niet anders. Hij is altijd zo geweest sinds zijn val en hij zal altijd zo zijn.

Johannes 8:44, *U bent van je vader de duivel, en je wilt de begeerten van je vader doen. Hij was een moordenaar vanaf het begin en staat niet in de waarheid omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij een leugen spreekt, spreekt hij vanuit zijn eigen natuur, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.*

De slang van weleer laat je dus zien dat hij niet gerehabiliteerd kan worden. Er is niet zoiets als 'alvoorziening'. Zie Bijlage 6. Het heilsplan staat in de eerste plaats niet eens voor hem open, want dan had Jezus eerst een engel moeten worden om voor satans zonden te sterven. Bidden voor de bekering van satan, wat daadwerkelijk gebeurt, is tijdverspilling.

e. draak

En nog een, hij wordt de "**draak**" genoemd, **Openbaring 12:9**, wat in feite 'beestachtig' betekent, een beest, of een draak. Soms wordt hij de brullende leeuw genoemd, **1 Petrus 5:8**, *De duivel zwerft rond als een brullende leeuw op zoek naar wie hij kan verslinden.*

Een afbeelding van een draak kun je ook maar beter weggooien/vernietigen (niet weggeven).

g. boze

Een van de namen van satan is de 'boze'.

1 Johannes 5:19 *Wij weten dat wij uit God zijn en dat de hele wereld in het boze ligt.*

Dat is de beeldspraak die je krijgt van dat vers: *de hele wereld ligt in de schoot of de kracht van de goddeloze*. Hij heeft gezag over de wereld en laat de hele wereld in slaap vallen. In **Mattheüs 13:19** wordt satan ook beschreven als de boze: *Als iemand het Woord van het Koninkrijk hoort en het niet begrijpt, dan komt de boze en rukt weg wat in zijn hart gezaaid was; dat is hij bij wie langs de weg gezaaid is.*

Dus dat onthult ontzettend veel over satans karakter. Het is 100% kwaadaardig of duivels.

h. de vorst van de macht van de lucht

Efeziërs 2:2 zegt: *Waar in u vroeger wandelde naar de loop van deze wereld, naar de vorst van de macht van de lucht, van de geest die nu werkt in de zonen van ongehoorzaamheid.*

Het beschrijft satan als een geestelijk heerser in het rijk tussen 'hemel en aarde'. Hij misleidt mensen met filosofieën en overtuigingen die hen van God afleiden. New-Age is hiervan een schoolvoorbeeld.

i. de God van deze eeuw

Als u **2 Korintiërs 4:4** opslaat, is de volgende titel die hij heeft 'de god van deze eeuw', of de god van deze wereld: *in wiens geval de god van deze wereld*. Het woord voor "wereld" hier is 'kosmos'. Maar er staat: **2 Korinthe 4:4** *Van hen, de ongelovigen, geldt dat de god van deze eeuw hun gedachten heeft verblind, opdat de verlichting met het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, Die het beeld van God is, hen niet zou bestralen* [= niet zouden zien].

Satan, als de 'god van deze eeuw of deze wereld', is druk bezig met het verblinden van spirituele ogen. Daarom hebben we de Heilige Geest nodig die ons de ogen opent of open houdt.

j. Beëlzebul

Lukas 11:15 noemt satan Beëlzebul, wat 'vorst der demonen' betekent. Maar sommigen van hen zeiden: *Hij drijft demonen uit door Beëlzebul, de heerser van de demonen*. En het is eigenlijk een heidense naam die is afgeleid uit de Filistijnse

religie. En achter de Filistijnse valse religie zat satan. Paulus, de apostel, spreekt over hoe mensen in de laatste dagen de leerstellingen van demonen zullen volgen: **1 Timotheüs 4:1** *Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afvallig zullen worden van het geloof en zich zullen wenden tot misleidende geesten en leringen van demonen*

1 Korintiërs 10:21 zegt: *U kunt niet de drinkbeker van de Heere drinken én de drinkbeker van de demonen. U kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heere én aan de tafel van de demonen.*

En de demonen staan onder commando van Beëlzebul.

k. verleider

Mattheüs 4:3: *En de verleider kwam en zei tot Hem*, dus het is een echte persoon die spreekt, het wordt beschreven met het voornaamwoord "Hem" althans dat wordt gebruikt voor Jezus, maar andere keren wordt dat voornaamwoord gebruikt voor satan, *En de verleider kwam en zei tegen Hem: "Als U de Zoon van God bent, beveel dat deze stenen brood worden.* Hij wordt dus duidelijk "de verleider" genoemd.

En als je naar **1 Thessalonicenzen 3:5** gaat, zul je zien dat Paulus dezelfde aanduiding gebruikt in verband met satan. *Daarom heb ik, omdat ook ik dit verlangen niet langer kon verdragen, hem gestuurd om ten aanzien van uw geloof te weten te komen of de verzoeker u misschien niet verzocht had en onze inspanning tevergeefs zou zijn geweest.* Paulus maakt zich zorgen over de nog jonge gemeente in Thessalonica met veel pasbekeerde christenen, dat zij misschien onder de invloed van de verleider zijn gevallen, namelijk een aansporing of uitnodiging om te zondigen. Een van de dingen die we ons in het christelijk leven goed moeten beseffen is dat we voortdurend onder verleiding staan om iets verkeerd te doen of te zeggen. Op zichzelf is dat geen zonde, maar wél als je voor die verleiding zwicht:

Hebreeën 4:15 *Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde.*

In de Bergrede zegt Jezus dat als je boos bent op je broer, je een moordenaar bent en als je lust toelaat een overspelige. **Mattheüs 5:21** *U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult niet doden; en: Wie doodt, zal door de rechtbank schuldig bevonden worden. 22. Maar Ik zeg u: Al wie ten onrechte boos is op zijn broeder, zal schuldig bevonden worden door de rechtbank. En al wie tegen zijn broeder zegt: Raka! zal schuldig bevonden worden door de Raad; maar al wie zegt: Dwaas! die zal schuldig bevonden worden tot het helse vuur. (...) 27. U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult geen overspel plegen. 28. Maar Ik zeg u dat al wie naar een vrouw kijkt om haar te begeren, in zijn hart al overspel met haar gepleegd heeft.*

Het is geen zonde om verzocht te worden, maar eraan toegeven in de arena van de geest, maakt het tot een zonde.

Je kunt de vogels niet tegenhouden om over je hoofd of zelfs in je haar te vliegen, maar je kunt wel voorkomen dat ze een nest in je haar bouwen.

Verleiding is zeker niet iets wat God ons aandoet! Dat weten we uit **Jak. 1:13-14** *Laat niemand zeggen, als hij verzocht wordt: Ik word door God verzocht. God immers kan niet verzocht worden met het kwade en Hijzelf verzoekt niemand. 14. Maar ieder mens wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerte wordt meegesleurd en verlost.* Hier wordt satan niet eens genoemd. Het gaat hier over mijn eigen begeerte van mijn zondige natuur die mij in verzoeking kan brengen. Maar satan kan actief zijn in het

proces om mij in de juiste omgeving te brengen. Dat gaat God je niet aandoen. God bereidt ons niet voor op moreel falen; wat God met ons doet, is dat Hij ons op de proef stelt en dat vinden we in het boek Jakobus, **Jakobus 1:2-4** *Beschouw het als een en al vreugde, mijn broeders, wanneer u verschillende beproevingen ondergaat, 3. wetende dat de beproeving van uw geloof volharding voortbrengt. 4. En laat de volharding haar volmaakte resultaat hebben, opdat jullie volmaakt en volledig moogt zijn, aan niets gebrekkig.*

k. aanklager

Openbaring 12:10 *En ik hoorde een luide stem in de hemel zeggen: Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen.*

Zacharia 3:1 *zegt dat satan opstond om de hoge priester Jozua, na de ballingschap te beschuldigen: Daarna liet Hij mij de hogepriester Jozua zien, die voor het aangezicht van de Engel van de HEERE stond, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen. 2. De HEERE zei echter tegen de satan: De HEERE zal u bestraffen, satan! De HEERE, Die Jeruzalem verkiest, zal u bestraffen. Is deze Jozua niet een stuk brandhout dat aan het vuur ontruikt is?*

Lukas 22:31 *En de Heere zei: Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe. 'Ziften' is een aanklacht indienen in de verwachting dat iemand er door veroordeeld wordt.*

Job 1:9-11 gaat over een gesprek tussen God en satan. *Toen antwoordde de satan de HEERE en zei: Is het zonder reden dat Job God vreest? 10. Hebt U niet voor hem en voor zijn huis en alles wat hij heeft, een beschutting gemaakt? Het werk van zijn handen hebt U gezegend en zijn vee breidt zich steeds verder uit in het land. 11. Maar steek toch Uw hand uit en tref alles wat hij heeft. Voorwaar, hij zal U in Uw aangezicht vaarwel zeggen.* In **Job 2:4** krijgt dit een vervolg.

Satan beschuldigt Jobs karakter tegenover God. Job is, nemen we aan, onkundig over dat gesprek. **Openbaring 12:10** vertelt ons dat satan dit dag en nacht doet: *En ik hoorde een luide stem in de hemel zeggen: Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen.*

Dit is in feite hoe satan te werk gaat; hij klaagt de mens voortdurend aan voor God; Hij is "de aanklager van de broeders". En niet alleen klaagt hij de mens aan voor God, maar omgekeerd ook; hij beschuldigt God bij de mens. Hij wil altijd een beeld van God in je geest scheppen dat vervormd is, dat niet helemaal accuraat is. Veel mensen wijzen God af met de volgende argumentatie: Als God bestaat, waarom is er dan zoveel ellende in de wereld? Satan legt in **Genesis 3:15** Gods woorden aan Eva als volgt uit: heeft God jou bewust niet verteld heeft dat je ook goddelijk wordt als je van de boom van kennis van goed en kwaad eet? Dus satan heeft een beeld van God gecreëerd in de hoofden van onze voorouders, waardoor een negatief beeld op God wordt geworpen.

In **wetticisme** zie je het zelfde gebeuren. Je moet, als je zogenaamd 'een goed christen' wilt zijn, of bij deze denominatie wil behoren, aan onze (uiterlijke of liturgische) voorschriften voldoen en precies dit of dat geloven. Met name voor jongeren is dat verstikkend, die dan ook weglopen.

2.4 Zijn ontstaan

2.4.1 Satans eerste zonde

We keken hiervoor naar zijn bestaan, zijn persoonlijkheid en zijn namen en titels. Nu kijken we naar zijn ontstaan.

Dit begint met **de eerste zonde van Satan**. Hoe is Lucifer satan geworden. Er zijn twee passages uit het Oude Testament die ons informatie hierover geven:

Ezechiël 28:12-17 en **Jesaja 14:12-15**.

De koning van Tyrus (het hedendaagse Libanon) is in deze tekst een metafoor voor satan

Ezechiël 28:12 Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, 13. u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed. 14. U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. 15. Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd. 16. Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande ik u van de berg van God, en deed ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen. 17. Vanwege uw schoonheid werd uw hart hoogmoedig, u richtte uw wijsheid te gronde vanwege uw luister. Ik wierp u ter aarde, ik stelde u voor koningen, opdat zij op u neer zouden zien.

Merk op dat satan eerst een beschermende cherub wordt genoemd, maar die als een 'onheilige' van de berg van God ter aarde wordt geworpen.

In de volgende tekst is de koning van Babel een metafoor van satan.

Jesaja 14:12-17 Hoe bent u uit de hemel gevallen, morgenster, zoon van de dageraad! U ligt geveld op de aarde, overwinnaar over de heidenvolken! 13. En ú zei in uw hart: Ik zal opstijgen naar de hemel; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde. 14. Ik zal opstijgen boven de wolkenhoogten, ik zal mij gelijkstellen met de Allerhoogste. 15. Echter, u bent in het rijk van de dood neergestort, in het diepst van de kuil! 16. Wie u zien, kijken u aan en letten op u: Is dit nu die man die de aarde deed sidderen, die koninkrijken deed beven, 17. die van de wereld een woestijn maakte, haar steden met de grond gelijkmaakte, zijn gevangenen niet losliet om naar huis te gaan?

Satan werd verwaand om wie hij was, om zijn aanzien. Paulus haalt dit aan in **1 Timotheüs 3:6**, in verband met de aanstelling van ouderlingen en diakenen: Zij mogen geen pasbekeerden zijn, opdat zij niet verwaand worden en daardoor onder het oordeel van de duivel vallen: *Hij mag geen pasbekeerde zijn, opdat hij niet verwaand wordt en daardoor onder het oordeel van de duivel valt.* Met andere woorden, in dezelfde valkuil valt als de duivel.

2.4.2 Satan is geschapen

Ezechiël 28:13 *u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.*

Ezechiël 28:15 *Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd.*

Ten eerste is satan dus een ‘geschapen wezen’; dat is belangrijk om te begrijpen, want er staat daar: **Je was onberispelijk in je wegen vanaf de dag dat u geschapen werd.** Satan is dus geschapen, een schepsel. De Schepper staat tegenover Zijn schepsel.

Het is dus *niet*, wat veel mensen denken, een wedstrijd van min of meer gelijken, zoals in een boksring. Je kunt je afvragen waarom satan er dan nog is.

De enige reden waarom satan op dit moment zelfs in de buurt is en God hem niet nu al naar zijn eeuwige hel heeft verbannen, is dat God satan gebruikt om Gods doelen op aarde te vervullen. En dat is de enige reden waarom satan bestaat.

Paulus worstelde bijvoorbeeld met een **doorn in het vlees** die hem nederig hield. En Paulus noemt dat in **2 Korintiërs 12:7-10** een ‘boodschapper van satan’ om Paulus nederig te houden. Er is dus een voorbeeld waarin God satan daadwerkelijk gebruikte om Paulus nederig te houden. En God doet dit de hele tijd door de hele Bijbelse geschiedenis heen. Satan en God zijn geen gelijke spelers. God heeft de ‘omni’s’ en satan heeft die niet.

Kortom, satan is niet almachtig, hij is niet alwetend en hij is niet alomtegenwoordig. Zie hiervoor onderstaand schema.

Eigenschap	Latijnse term	Betekenis	Bijbelverwijzing
Almachtig	Omnipotent	God is almachtig: Hij kan alles wat Hij wil doen binnen Zijn heilige en volmaakte wil.	Genesis 17:1, Lukas 1:37, Openbaring 19:6
Alwetend	Omniscient	God weet alles: verleden, heden en toekomst, zowel zichtbaar als verborgen.	Psalm 147:5, 1 Johannes 3:20, Hebrëeën 4:13
Alomtegenwoordig	Omnipresent	God is overal tegelijk in plaats en tijd aanwezig, in heel Zijn wezen.	Psalm 139:7-10, Jeremia 23:23-24, Spreuken 15:3

Niet almachtig

- Satan moet aan God toestemming vragen.
Job 1:12 *De HEERE zei tegen de satan: Zie, alles wat hij heeft, is in uw hand; alleen naar hemzelf mag u uw hand niet uitsteken. En de satan ging weg van het aangezicht van de HEERE.*
- Satan is plaatsgebonden in zijn werk.
Job 1:7 *Toen zei de HEERE tegen de satan: Waar komt u vandaan? En de satan antwoordde de HEERE en zei: Van het rondtrekken over de aarde en van het rondwandelen erover. 22. In dit alles zondigde Job niet en schreef hij God niets ongerijmds toe*
- Satan wordt beperkt door Gods soevereine macht
Lukas 22:31 *En de Heere zei: Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe. 32. Maar ik heb voor u gebeden dat uw*

geloof niet ophoudt. En u, als u eens tot inkeer gekomen bent, versterk dan uw broeders.

Niet alwetend

Hij is ook niet alwetend en daarom wordt er soms de vraag gesteld: Kan satan de gedachten van een persoon lezen? Ik denk dat satan de gedachten van een persoon *niet* kan lezen omdat satan niet alwetend is. Degene die onze gedachten leest, is God, die alwetend is. David zegt dat van God in **Psalm 139:4** *Al is er nog geen woord op mijn tong, zie, HEERE, U weet het alles.*

Dus voordat ik spreek, weet God wat ik ga zeggen. Ik denk dat satan moet wachten om te kijken wat ik ga zeggen om te weten wat er in me omgaat en ik denk dat dat alleen al vanwege het feit dat hij niet alwetend is.

Maar denk niet dat hij je niet heel goed kent. Hij heeft Bijbels gezien duizenden jaren voorbereiding gehad om het mensenras te bestuderen. Hij kende je voorouders, je ouders, je overgrootouders, je over-, overgrootouders. Hij kent jou. Dus alleen omdat hij niet alwetend is, moet je dat niet opvatten als een soort stuntelige idioot, want dat is hij niet. Mensen die de toekomst voorspellen worden 'gevoed' door deze demonen en nergens anders door. Ze weten dan dingen die het medium niet kan weten en lijkt het dus betrouwbaar. En als een medium een voorouder laten spreken (wat een 'gruwel in Gods ogen is), kunnen ze dat zelfs met de stem van die voorouder. Wat een leugen!

Niet alomtegenwoordig

Omdat satan niet alomtegenwoordig is, moet hij werken via ambassadeurs of gevallen engelen die we demonen noemen. Dit is de reden waarom Paulus zegt dat hij *gegeseld werd door een boodschapper van satan* **2 Korinthe 12:7**. Paulus zelf werd niet rechtstreeks door satan geteisterd, maar door een boodschapper van satan. Satan moet dus door andere gevallen engelen werken en hij moet dat doen alleen al vanwege het feit dat hij niet alomtegenwoordig is.

Waarom wil satan een wereldwijde infrastructuur hebben waarmee mensen van wieg tot graf kunnen worden gevolgd? En het antwoord heeft te maken met zijn eindigheid; Als hij alomtegenwoordig zou zijn, zou hij niet eens zo'n 'merkteken-systeem' nodig hebben. Hij heeft het nodig om de mensheid voortdurend onder controle te houden. Maar de alomtegenwoordigheid van God, die altijd overal én 'overal in de tijd' aanwezig is, heeft satan niet.

2.4.3 Satan was een goede engel (beschermende cherub)

Satan is niet alleen een schepsel, maar hij was oorspronkelijk een engel, een cherub. **Ezechiël 28:14** *U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. (...) Door de overloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen.*

Wie was satan dan oorspronkelijk? Hij was een van de cherubs die we bij de leer van de engelen hebben besproken (Deel 1) En dat is wie Satan oorspronkelijk was voor zijn val. Hij was niet alleen een engel, maar blijkbaar was hij ook hooggeplaatst, en je kunt dat min of meer afleiden als je naar **Ez.28:14** kijkt, want het noemt hem niet alleen een cherub, maar het noemt hem een *gezalfde* [aangestelde] *cherub die bedekt*. **Ezechiël 28:14**. *U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden*

van vurige stenen. **16.** Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen.

Michaël en Satan kregen ruzie over het lichaam van Mozes en dit staat in **Judas 1:9** *Michaël, de aartsengel, echter durfde, toen hij met de duivel redetwistte en een woordenwisseling had over het lichaam van Mozes, geen lasterlijk oordeel tegen hem uit te brengen, maar zei: Moge de Heere u bestraffen!*

Het is dus interessant dat zelfs Michaël zelf satan niet wilde straffen. Hij legde de duivel gewoon in Gods handen en zei: *Moge de Heere u bestraffen*. Dus als Michaël zo'n respect voor satan heeft, roept dat het beeld op dat satan waarschijnlijk niet alleen een engel was, maar van de hoogste orde.

2.4.4 De schoonheid van satan

Iets anders dat we over satan leren uit de passage uit Ezechiël is de schoonheid van satan. **Ezechiël 28:12** is een bijna lyrische beschrijving van hoe mooi satan geschapen is. Maar zijn schoonheid bleek een weelde die hij niet kon dragen. *Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, 13. u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.*

Satans doel was dus logisch zolang hij zijn doel nastreefde om God te verheerlijken. Dit is de reden waarom satan zelfs vandaag de dag wordt beschreven als iets heel, heel moois. Ik verwees al naar **2 Korintiërs 11:14**, waar satan komt *als een engel des lichts*.

Het beeld dat we tegenwoordig met Halloween zien, waarbij satan wordt afgebeeld met onder andere hoortjes en een pijlstaart staat niet in de Bijbel, maar is ergens in de Middeleeuwen ontstaan.

Satan kon de weelde van zijn schoonheid niet dragen.

Dit is ook precies waar Paulus het over heeft en daarom staat er, als je de pastorale brieven doorneemt, dat je geen diaken of oudste mag aanstellen tenzij hij eerst is getest en een doorleefd christen is.

1 Timotheüs 3:10 *Deze mannen moeten ook eerst beproefd worden; Laat hen dan als diakenen dienen, indien zij onberispelijk zijn.*

Dit geldt ook op andere terreinen. Pasbekeerden moet je niet te snel verantwoordelijkheden geven of een microfoon geven om hun verhaal te doen. Ze zijn gerechtvaardigd, maar dienen nog een geestelijke karakter en volwassenwording te ontwikkelen om tegenslag of aanvechtingen te kunnen weerstaan. Ik geef nog een paar voorbeelden uit de Bijbel:

Nebukadnezar

Nebukadnezar is ook een voorbeeld van iemand die de weelde niet kon dragen: **Daniël 4:29** *Na verloop van twaalf maanden was hij [Nebukadnezar] aan het wandelen op het dak van het koninklijk paleis van Babel. 30. De koning nam het woord en zei: Is dit niet het grote Babel, dat ik als een huis voor het koninkrijk gebouwd heb, door mijn sterke macht en ter ere van mijn majesteit?*

Deze woorden lagen nog op zijn tong en hij werd een krankzinnige, een dier gedurende zeven jaar.

Uzzia

In **2 Kronieken 26:18-19** vinden we het verhaal van koning Uzzia die vanwege zijn status op het reukofferaltaar een reukwerkoffer wilde brengen, een taak die aan priesters was voorbehouden. De priesters protesteerden en Uzzia ontstak in woede tegen hen (...) *En terwijl hij woedend was op de priesters, verscheen de melaatsheid op zijn voorhoofd, voor de ogen van de priesters, in het huis van de HEERE, bij het reukofferaltaar.*

Herodes

Koning Herodes hield in Caesarea een toespraak voor het volk. De mensen riepen **Handelingen 12:20-23** (...) *De stem van een god en niet van een mens! 23. En terstond sloeg een engel van de Heer hem, omdat hij God de eer niet gaf, en hij werd door wormen opgegeten en stierf*

2.4.5 De gevolgen voor satan van zijn val

Dus satan, als een 'persoon' met een vrije wil, begon de gevolgen te ervaren van zijn zonde, waarvan ik kan nagaan dat de meeste nooit zijn teruggedraaid. Dit zijn gevolgen waar hij voortdurend onder staat. Dus wat zijn dat?

1^e hij verloor zijn positie in de hemel en hij viel

Dat zie je in **Ezechiël 28:16** *Door de overloed van uw handel werd u innerlijk vervuld van geweld, en u zondigde; Daarom heb ik u als godslasterlijk van de berg van God geworpen. En ik heb u, o bedekkende cherub, vernietigd uit het midden van de vurige stenen. [17] Je hart werd opgeheven vanwege je schoonheid; Gij hebt uw wijsheid bedorven wegens uw pracht. Ik werp je op de grond; Ik stel u voor koningen, opdat zij u zien.*

2^e Hij is hier nog niet voorgoed uit de hemel gebannen

Hij heeft nog steeds toegang tot de hemel, niet om te aanbidden en te dienen zoals hij ooit deed als een hooggeplaatste engel, maar eerder om te communiceren en te beschuldigen. Hoe weten we dat? **Job 1:6, Job 2:1, Zacharia 3:1, Lucas 22:31, Openbaring 12:7-10.**

Job 1:6 *Er nu was een dag dat de zonen van God kwamen om zich voor het aangezicht van de Heer te presenteren, en satan kwam ook onder hen.*

Job 2:1 *En er was een dag dat de zonen van God kwamen om zich voor de Heer te presenteren, en satan kwam ook onder hen om zich voor de Heer te presenteren.*

Zacharia 3:1 *Toen toonde Hij mij Jozua, de hogepriester, staande voor de engel des Heren, en satan staande aan zijn rechterhand om hem te beschuldigen. Lukas 22:31 Simon, Simon, zie, satan heeft toestemming gevraagd om u te ziften als tarwe.*

Openbaring 12:7-10 *En er was oorlog in de hemel, Michaël en zijn engelen voerden oorlog tegen de draak. De draak en zijn engelen voerden oorlog, 8. en ze waren niet sterk genoeg, en er was geen plaats meer voor hen te vinden in de hemel. 9. En de grote draak werd neergeworpen, de slang van weleer, die de duivel wordt genoemd, en satan, die de hele wereld misleidt; Hij werd op de aarde geworpen en zijn engelen werden met hem neergeworpen. 10. Toen hoorde ik een luide stem in de hemel, zeggende...*

Het is heel duidelijk in het boek Job dat satan toegang heeft tot de hemel. Hij beschuldigde Job, **Zacharia 3**, hij stond op om de hogepriester Jozua te beschuldigen. Jezus zei tegen Petrus in **Lucas 22:31** *Simon, Simon, zie, satan heeft toestemming gevraagd om u te zeven als tarwe.* [merk op dat Jezus hier de oude

naam van Petrus gebruikt]. **Openbaring 12:7-10** noemt hem *de aanklager van de broeders*.

En dat voorrecht wordt, voor zover ik weet, pas halverwege de verdrukingsperiode verwijderd. En we hebben dat gezien in onze studie van het boek Openbaring, **Openbaring hoofdstuk 12**. Hij viel dus, ja, maar behield enige toegang tot de hemel, niet om te aanbidden en te dienen zoals hij eens als een cherub deed, maar om te communiceren en te beschuldigen. Het is dus weer een geval waarin God Satan laat bestaan om Gods doelen te bereiken. Blijkbaar is God aan het werk door deze communicatie en beschuldiging.

3^e een derde van de engelen viel met hem

Vers 14 noemt hem een "gezalfde cherub die bedekt". *Jij was de gezalfde cherub die bedekt, En Ik heb je daar geplaatst. Gij waart op de heilige berg Gods; Gij wandelde te midden van de stenen van vuur.* **Vers 16** noemt hem een *bedekkende cherub*.

Dus als hij niet alleen een engel was, maar een leidende engel, zou het logisch zijn dat veel van de engelen onder zijn bevel of zijn gezag ook met hem vielen. En de rest van de Bijbel bevestigt dit omdat het in **Openbaring 12:4, 7-9** spreekt hoe een derde van de sterren met satan viel. En verderop in dat hoofdstuk, de **verzen 7-9**, wordt gesproken over **Michaël en zijn engelen en satan en zijn engelen**. Wel, wie zijn zijn engelen, satans engelen? Dit zijn de derde die oorspronkelijk met hem vielen. Hoe weet je dat het een derde was? Dat zegt **Openbaring 12**

Openbaring 12:3-4 *Toen verscheen er een ander teken aan de hemel: en zie, een grote rode draak met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen waren zeven diademen. 4. "En zijn staart veegde een derde deel van de sterren aan de hemel weg en wierp ze op de aarde. En de draak stond voor de vrouw die op het punt stond te bevallen, opdat hij, toen zij beviel, haar kind zou verslinden.*

Openbaring 12:7-9 *En er was oorlog in de hemel, Michaël en zijn engelen voerden oorlog tegen de draak. De draak en zijn engelen voerden oorlog, 8. en ze waren niet sterk genoeg, en er was geen plaats meer voor hen te vinden in de hemel. 9. En de grote draak werd neergeworpen, de slang van weleer, die de duivel wordt genoemd, en Satan, die de hele wereld misleidt; Hij werd ter aarde geworpen, en Zijn engelen [sterren] werden met Hem neergeworpen.*

In de tijd dat Jezus op aarde was, zeiden de demonen: **Mattheüs 8:29** *Bent u gekomen om ons, Zoon van God, te martelen voor de vastgestelde tijd?*

De demonen hebben een vrij goed begrip van de dingen; ze hebben een hoge dunk van Christus als de Zoon van God, ze geloven in de realiteit van de hel en ze geloven dat ze daarheen gaan. Het is gewoon een kwestie van tijd.

Jakobus 2:19 *U gelooft dat God één is; daar doet u goed aan. Maar ook de demonen geloven dit, en zij sidderen.*

Ze sidderen, omdat Gods heilsplan niet open staat voor demonen.

2.5 Wat zijn de werken van satan?

We gaan kijken naar wat satan in het verleden deed, wat hij in het heden doet (terwijl jij dit leest) en wat hij in de toekomst doet. Kijken naar de werken van Satan leert ons over zijn strategie. Het wordt vaak vergeleken met het bestuderen van de strategieën van een rivaliserende sportclub om een effectieve eigen strategie te kunnen ontwikkelen.

De apostel Paulus zegt in **2 Korintiërs 2:11** (over satan): *wij zijn niet onwetend van zijn plannen*. Misschien moeten we er in de gemeente meer kennis van nemen. Hieronder worden enkele bekende voorbeelden genoemd van satans werken.

2.5.1 wat deed satan in het verleden?

Overzicht

1. Loog tegen Adam en Eva **Genesis 3:1**
2. Beschuldigde Job **Job 1:9-11, 2:4-5**
3. Ging een dispuut aan met Michaël **Judas, vers 9**
4. Verleidde David tot een volkstelling **1 Kronieken 21:1**
5. Beschuldigde de hogepriester Jozua **Zacharia 3:1-3**
6. Verzocht Jezus **Mattheüs 4:1-11** en **Lukas 4:1-13**
7. Stelde Petrus op de proef **Lukas 22:31-33**
8. Dringt bij mensen binnen **Lukas 22:31-33**
9. Verhindert bedieningen **1 Thessalonicenzen 2:18** en **1 Korinthe 16:9**
10. Beïnvloedde Ananias en Saffira **Handelingen 5:3-4**

1. Satan loog tegen Adam en Eva

Genesis 3:1 *De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?*

Dat is dus een verdraaiing van Gods Woord, we noemen dat een leugen. Heb je in de gaten dat satan de Schrift gebruikt? Hij manipuleert de tekst.

2. Satan beschuldigde Job

Wat deed Satan nog meer? Hij beschuldigde en kwelde Job. In **Job 1:9-11** en **Job 2:4-5** vind je Satan die Job beschuldigt. Wanneer Satan in de tegenwoordigheid van God is, zegt God: **Job 2:3** (...) *Hebt u ook acht geslagen op Mijn dienaar Job? (...) 4. Toen antwoordde de satan de HEERE en zei: Huid voor huid! Alles wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.*

Satan geeft als antwoord: **5. Steek Uw hand maar eens uit en tref zijn beenderen en zijn vlees. Voorwaar, hij zal U in Uw aangezicht vaarwelzeggen.**

3. Satan ging een dispuut aan met Michaël

Er is een misschien wat vreemde verwijzing in het boek **Judas, vers 9** *Michaël, de aartsengel, echter durfde, toen hij met de duivel redetwistte en een woordenwisseling had over het lichaam van Mozes, geen lasterlijk oordeel tegen hem uit te brengen, maar zei: Moge de Heere u bestraffen!*

We zitten niet in een 'schreeuwwedstrijd' met satan. Zelfs de aartsengel Michaël liet het straffen van satan aan God over. Wilkin van de Kamp stelt in zijn standaardwerk 'Geboren om vrij te zijn' dat het binden en uitdrijven van satan en demonische machten een belangrijk aspect is van het christelijk leven, maar dat dit met wijsheid, zorgvuldigheid en onder leiding van de Heilige Geest moet gebeuren. **Openbaring 20:2-3** zegt overigens heel duidelijk dat Jezus satan zal binden: *En hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem voor duizend jaar, 3. en wierp hem in de afgrond, en sloot hem daarin op en verzegelde die boven hem, opdat hij de volken niet meer zou misleiden, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen zouden zijn. En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten.*

4. Satan verleidde David tot een volkstelling

1 Kronieken 21:1 zegt: *Toen stond satan op tegen Israël en bewoog David ertoe Israël te tellen.*

Merk allereerst op dat satan opstond tegen Israël, het volk dat hij wil vernietigen zodat de Messias er niet uit kan voortkomen. daarom verleidt satan David om een volkstelling te houden. Blijkbaar wilde God dat David op God zou vertrouwen voor de overwinning in plaats van op zijn natuurlijke hulpbronnen.

En dat geldt wellicht ook voor ons, toch? Als we strijd hebben - als we uitdagingen hebben - wil God niet dat we vertrouwen op onze opleiding, onze rijkdom (hoeveel of weinig we ervan ook hebben), welke natuurlijke vermogens we ook hebben; Hij wil dat we op *Hem* vertrouwen. Satan beweegt David weg van het vertrouwen op God. Dan zwicht David voor de verleiding om zijn troepen te tellen, om 'zijn' kansen op de overwinning te kunnen inschatten.

Je moet niet denken dat satan onze manier van denken niet kan beïnvloeden. Ik denk niet dat satan onze gedachten kan lezen, omdat hij niet alwetend is. Maar hij kan duidelijk invloed uitoefenen op hoe we denken. Als dat niet waar was, waarom zou ons dan in **Efeziërs 6** worden verteld dat we de helm des heils (van redding) moeten opzetten? Satans doelwit is de geest, omdat **Spreuken 23:7** zegt: *Want zoals hij in zichzelf denkt, zo is hij.*

Daarom vertelt **Romeinen 12:2** ons: *En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.*

5. Satan beschuldigde Jozua

In **Zacharia 3:1-3** wordt de hogepriester Jozua beschuldigd. Dat is overigens niet de Jozua die Kanaän innam. Er staat: *Daarna liet Hij mij de hogepriester Jozua zien, die voor het aangezicht van de Engel van de HEERE stond, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen. 2. De HEERE zei echter tegen de satan: De HEERE zal u bestraffen, satan! De HEERE, Die Jeruzalem verkiest, zal u bestraffen. Is deze Jozua niet een stuk brandhout dat aan het vuur ontrukkt is? 3. Nu was Jozua in vuile kleren gekleed, terwijl hij voor het aangezicht van de Engel stond.* En Jozua was bekleed met vuile klederen, en stond voor het aangezicht van de engel. Als je naar **vers 5** gaat, staat er:

Zacharia 3:5 *Vervolgens zei Ik: Laat hen een reine tulband op zijn hoofd zetten. Daarop zetten zij de reine tulband op zijn hoofd en trokken hem feestkleren aan, terwijl de Engel van de HEERE erbij stond.*

Het aantrekken van het borstharnas van gerechtigheid betekent niet dat ik ineens rechtvaardiger word dan ik al ben. Ik heb reeds de overgebrachte gerechtigheid van Christus. **Het aantrekken van het borstharnas van gerechtigheid is in feite mijn mentale bewustzijn van dit borstharnas.** Er kunnen negatieve gedachten in je opkomen, zoals *Je bent een mislukking, je bent niets waard. Kijk eens hoe je dit hebt verprutst, of Kijk eens hoe je dat hebt verprutst.* En Satan herinnert ons met genoeg aan iets wat we vijf of tien jaar geleden deden: *Kijk eens hoe je dit hebt verknoeid*. Denk je nou echt dat je God gaat dienen? Kijk naar al deze mislukkingen in je leven!

Wanneer je het borstharnas van gerechtigheid aantrekt, is het gewoon een mentale herinnering van: Ja, die beschuldigingen zouden logisch zijn als ik in zelfgerechtigheid stond. Maar ik sta niet in eigengerechtigheid; Ik sta in gerechtigheid die mij door Jezus Christus is gegeven.

6. Satan verzocht Jezus

In **Mattheüs 4:1-11** en **Lucas 4:1-13** verzocht hij Jezus Christus. Wat is nu een verzoeking? Een verzoeking is een aansporing om te zondigen.

Het is heel belangrijk om te beseffen dat verleid worden om te zondigen niet hetzelfde is als zondigen.

Jezus werd op alle mogelijke manieren beproefd, maar toch zonder zonde. Dus dat bewijst dat het feit dat je in de verleiding komt om iets te doen, het nog geen zonde maakt. **Hebreeën 4:15** *Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde.*

Ik citeerde (tante) Corry ten Boom eerder al: *Je kunt niet voorkomen dat de vogels over je hoofd vliegen, maar je kunt zeker voorkomen dat ze een nest in je haar bouwen."*

1 Johannes 2:16 leert ons **de drie grote verleidingen**: *Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld.*

Toen Eva verleid werd om te zondigen in **Genesis 3:6**, kom je ze alle drie tegen: begeerte van het vlees, begeerte van de ogen en hoogmoed. **Genesis 3:6** zegt: *En de vrouw zag dat die boom goed was [dat is de begeerte van het vlees] om ervan te eten en dat hij een lust was voor het oog [dat is de lust van de ogen], ja, een boom die begerenswaardig was om er verstandig door te worden [dat is pure hoogmoed - onafhankelijk van God leven – ‘je kunt wijs zijn zonder God’]; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at ervan.*

Jezus werd door satan verzocht zoals nog nooit iemand is verzocht. Kijk maar:

Begeerten van het vlees	Mattheüs 4:3 Maak van stenen brood Deuteronomium 8:3 <i>(...) om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft (...)</i>	Jezus was hongerig na 40 dagen vasten. Satan verleidt Hem om op eigen kracht en initiatief zijn fysieke behoeften te bevredigen, los van Gods wil. Dit raakt aan de begeerten van het vlees .
Begeerten van de ogen	Mattheüs 4:8 Alle koninkrijken van de wereld tonen Deuteronomium 6:16 <i>U mag de HEERE, uw God, niet op de proef stellen (...)</i>	Satan laat Jezus de pracht van de wereld zien ('met één oogopslag'). Het is een visuele verleiding naar macht, rijkdom en pracht, gebaseerd op wat men ziet, de begeerten van de ogen
Hoogmoed van het leven	Mattheüs 4:6 Spring van de tempel, God zal je redden Deuteronomium 6:13 <i>U moet de HEERE, uw God, vrezen, Hem dienen en bij Zijn Naam zweren.</i>	Satan daagt Jezus uit om iets spectaculairs te doen waarmee Hij Zijn bijzondere status als Gods Zoon zou kunnen bewijzen en tonen aan de wereld. Dit appelleert aan spirituele trots en roemzucht: jezelf op de voorgrond plaatsen, God op de proef stellen, kortom: Hoogmoed

Jezus Christus is de Zoon des Mensen. Hij is **100% procent God en 100% Mens**. Zie Bijlage 5. Alleen Hij kon deze specifieke verzoeking doorstaan en afweren met het citaten uit Deuteronomium.

Mattheüs 4:11 *Toen liet de duivel Hem gaan; en zie, engelen kwamen en dienden Hem.*

7. Satan stelde Petrus op de proef

Lukas 22:31-33 *En de Heere zei: Simon, Simon, zie, de satan heeft u allen opgeëist om te ziften als de tarwe. 32. Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoudt. En u, als u eens tot inkeer gekomen bent, versterk dan uw broeders.*

33. *En hij zei tegen Hem: Heere, met U ben ik bereid om zelfs de gevangenis en de dood in te gaan.*

Maar Petrus had een nieuwe naam: Kefas in het Aramees; Petros in het Grieks. Nu noemt Jezus Simon bij zijn oude Hebreeuwse naam. De naam 'Simon' is de naam die Petrus droeg voordat Jezus hem riep en een nieuwe identiteit gaf als 'Petrus'. Door hem Simon te noemen, herinnert Jezus hem aan zijn zwakke, natuurlijke mens-zijn. Dit is passend, want: Petrus staat op het punt te falen (de verloochening) en zal zich gedragen als 'Simon', niet als 'Petrus, de rots'.

Jezus spreekt over Satan die hem wil ziften (aanklagen en laten veroordelen), maar ook over herstel: "Als u eenmaal tot inkeer bent gekomen, versterk dan uw broeders." Hij noemt hem dus Simon in het licht van zijn zwakheid, maar vertrouwt hem toch een opdracht toe. Dat laat Jezus' genade en vooruitziende liefde zien.

8. Satan kan bij mensen binnendringen

Een van de dingen die satan in het verleden deed, is dat hij in Judas binnenging. Er zijn twee mensen in de Bijbel waarvan ik denk dat satan dit specifiek doet. Beiden hebben de naam 'zoon des verderfs', of 'zoon van vernietiging', de ene is Judas, de andere is de antichrist

- **Johannes 13:27** *En met het nemen van het stuk brood voer de satan in hem. Jezus dan zei tegen hem: Wat u wilt doen, doe het snel.*

In **Johannes 17:12** wordt Judas de zoon van Vernietiging genoemd. Jezus zegt: *Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uw Naam. Hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard en niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld wordt.*

- **2 Thessalonicenzen 2:3** spreekt over 'de openbaring van de mens der wetteloosheid', dat is de antichrist. *Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden. Want die dag komt niet, tenzij eerst de afval gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is,*

9. verhinderen van bedieningen

Iets anders wat satan in het verleden deed, is dat hij Paulus hinderde in zijn bediening. Kijk even naar **1 Thessalonicenzen 2:18**. *Daarom hebben wij naar u toe willen komen (althans ik, Paulus), een- en andermaal, maar de satan heeft het ons verhinderd.*

Paulus wilde wel, hij had de juiste motieven: *Ik, Paulus, meer dan eens wilde ik naar je toe komen.* Dan zegt hij: *maar de satan heeft het ons verhinderd.*

Als we in Gods dienst staan, voor Hem willen werken, maar het zit ons tegen, Kunnen we zomaar denken dat we niet in de wil van God staan. We twijfelen er niet aan dat Paulus in de wil van God stond, maar toch werd hij gehinderd door satan.

In **1 Korinthe 16:9** zegt hij: *want daar is voor mij een grote en krachtige deur geopend, en er zijn veel tegenstanders.*

Er is niet één tegenstander. Er zijn een heleboel tegenstanders, 'en ze vallen me lastig, ondanks het feit dat God een deur wijd open heeft gezet'.

Het feit dat God een deur voor jou opent – of voor wie dan ook – betekent niet dat er geen problemen (zullen) zijn en dat er geen tegenstand is. In feite zou de mate van tegenstand waarmee je te maken krijgt heel goed een indicatie kunnen zijn van het feit dat God de deur heeft geopend!

Daarnaast deed hij Paulus nog iets anders aan. Hij heeft hem werkelijk gekweld. **2 Korintiërs 12:7-10** is een geweldige passage over lijden (onze leer van lijden). Er wordt gespeculeerd over wat de doorn in het vlees was, maar we weten het niet. Satan viel Paulus niet eens zelf lastig – in dit geval in ieder geval – hij gebruikte een van zijn ondergeschikten om het te doen.

10. Beïnvloeden van Ananias en Saffira

Satan beïnvloedde Ananias en Saffira om tegen de Heilige Geest te liegen. In **Handelingen 5:3-4** berispt Petrus Ananias en Saffira.

Maar Petrus zei: Ananias, waarom heeft satan je hart vervuld om tegen de Heilige Geest te liegen en iets van de prijs van het land achter te houden? Hoewel het onverkocht bleef, bleef het niet van jezelf? En nadat het was verkocht, was het niet onder uw controle? Hoe komt het dat je deze daad in je hart hebt ontvangen? Gij hebt niet tegen de mensen gelogen, maar tegen God.

Vers 11 zegt: *En grote vrees kwam over de gehele kerk...*

2.5.2 Wat doet satan in het heden

Laten we verder gaan met wat satan **op dit moment** aan het doen is.

Vraag: De gemeente moet van satan kapot en spant zich daar dagelijks voor in, maar waarom?

Antwoord: Het is de gemeente die, door de kracht van de Heilige Geest, de antichrist vandaag nog tegenhoudt, waardoor hij zijn vernietigende macht niet ten volle kan uitstorten over de christenen en Israël — een poging van hem om de wederkomst van Christus te verhinderen.

2 Thessalonicenzen 2:6 *En u weet wat hem [satan] nu weerhoudt, opdat hij op zijn eigen tijd geopenbaard wordt. 7. Want het geheimenis van de wetteloosheid is al werkzaam. Alleen is er iemand [de Heilige Geest in de levens van Gods kinderen] die hem nu weerhoudt, totdat hij uit het midden verdwenen is [Opname]. 8. En dan zal de wetteloze [antichrist] geopenbaard worden. De Heere zal hem verteren door de Geest van Zijn mond en hem tenietdoen door de verschijning bij Zijn [weder]komst;* Dus als de gemeente weg is verschijnt de antichrist op het toneel. Alleen dan begint wel de toorn van God. Zie de studie over de eindtijd.

‘Valse leringen’ en ‘vervolging’ komen allemaal voort uit de wil van satan. Er is geen twijfel mogelijk dat satan alle elementen van zijn persoonlijkheid, zoals intellect, emoties en wil voortdurend inzet.

1. Het Woord van God bij de mensen wegrukken **Lukas 8:12**
2. De wereld regeren **1 Johannes 5:19**
3. Stuurt valse leraren **2 Korintiërs 11:13, 11:14-15** en **Openbaring 2:2**
4. Verricht valse tekenen en wonderen **2 Thessalonicenzen 2:9**
5. Propageert immoraliteit **Efeziërs 2:1-3**
6. Gebruikt de vleselijkheid van christenen **Romeinen 13:14**

1. Het Woord van God bij de mensen wegrukken

Lukas 8:12 NBV21 *Het zaad op de weg, zijn zij die het horen; maar daarna komt de duivel en die graait het Woord weg uit hun hart, om te voorkomen dat ze worden gered door te geloven.*

Vele eeuwen was de Bijbel niet beschikbaar voor alle mensen. In Europa was dat zo'n beetje gedurende de Middeleeuwen (500-1500 n.Chr.) Je *mocht* zelfs geen Bijbel bezitten. De (RK) kerk leerde dat de Bijbel niet door leken begrepen kon

worden en alleen maar verkeerd geïmplementeerd zou worden. Er was zelfs geen vertaling beschikbaar in de eigen landstaal. De religieuze leiders handhaafden deze situatie met kracht, want zolang de mensen onwetend konden worden gehouden, konden ze ook worden gemanipuleerd.

De reformatie had enorme gevolgen voor de kerk en zelfs de gehele samenleving. Er werden scholen opgericht om de Bijbel te leren lezen. Daardoor leerden velen ook gewoon lezen. In Nederland heeft de Statenvertaling zelfs bijgedragen aan de standaardisatie van het Nederlands. Maar er kwam in Europa een bloedige vervolging door de Rooms-Katholieke kerk tegen degenen die Bijbels verspreidden of bezaten en tegen de protestanten. Satan aan het werk!

Satan probeert het onderwijs van Gods Woord tegen te houden. Daarom is het in de kerk, in aanbidding, in gebed, soms moeilijk om je concentratie vast te houden. Je geest gaat overal naartoe! "Oh ja, ik moet met die en die praten..." Je denkt na over wat je later gaat lunchen, enz.. Maar als je naar een film kijkt heb je uren ononderbroken concentratie! Geen probleem! We horen echter steeds vaker 'Je moet het kort houden'. We hebben het dan wel over het Woord van God.

2. Satan regeert de wereld

1 Johannes 5:19. *We weten dat we van God zijn en dat de hele wereld in de macht van de boze ligt.*

De uitdrukking "ligt in het boze" (Grieks: *en tō ponērō keitai*) betekent letterlijk: "De wereld ligt neer [als in slaap] in de macht van de boze".

Dit is dus niet een beeld van actieve strijd, maar eerder van passieve overgave – alsof de wereld rust op de schoot van de boze, of koestert en in slaap wiegt met een slaapliedje. We zijn ons hier lang niet altijd van bewust omdat satan subtiel werkt en niet altijd spectaculair, niet met bruto geweld, maar met misleiding, comfort, afleiding, een lekker gevoel. Hij doet zich zelfs voor als een engel van het licht **2 Kor 11:4**.

C.S. Lewis zei in *The Screwtape Letters*: "De veiligste weg naar de hel is de geleidelijke – de zachte helling, zonder bochten of kuilen."

Lukas 17:26 *En zoals het gebeurde in de dagen van Noach, zo zal het ook zijn in de dagen van de Zoon des mensen. 27. Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk en zij werden ten huwelijk gegeven tot op de dag waarop Noach de ark binnenging en de zondvloed kwam en hen allen om deed komen.*

Deze verzen benadrukken dat de mensen onbezorgd verder leefden, alsof er geen oordeel aanstaande was. Ze gingen op in het gewone leven: eten, drinken, trouwen — op zich niets verkeerd — maar zonder acht te slaan op Gods waarschuwingen. De nadruk ligt dus op geestelijke onverschilligheid en het verrast worden door het oordeel, net als in de dagen van Noach.

Veel mensen ervaren geen strijd, omdat ze meedrijven op de stroom **Efeze 2:2**. En worden in beslag genomen door bezigheden die normaal lijken, zoals succes, rijkdom, feestjes en etentjes, hun huis, bezittingen, entertainment, zelfontplooiing, muziek. Deze dingen zijn dus niet per se slecht, maar ze kunnen verdoven als ze de plaats van God innemen. Is het misschien tijd om onder leiding van de Heilige Geest je prioriteiten eens onder de loep te nemen?

Jezus zelf waarschuwt zijn discipelen herhaaldelijk:

Mattheüs 26:41 *Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.*

En Paulus zegt in **Efeze 5:14** *Daarom zegt Hij: Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten.* [liedboek 596]

De Bijbel roept daarom op tot:

- **Waakzaam zijn in je denken, je geweten en je gebed**
1 Petrus 5:8, Hebreëën 13:18, 1 Timotheüs 1:19
- **Toetsen van de geesten**
1 Johannes 4:1, Hebreëën 5:14
- **Leven in het licht van Gods Woord**
Psalm 119:105
- **Geestelijke wapenrusting**
Efeze 6:11 zegt: *Bekleed u met de hele wapenrusting van God, opdat u stand kunt houden tegen de listige verleidingen van de duivel.* Een belangrijk onderdeel van de wapenrusting is het 'zwaard van de Geest', dat is het Woord van God. In

Dit alles is de reden waarom de Bijbel zoveel te zeggen heeft over de geest.

Marcus 12:30 *En u zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht.*

Waarom de geest? Omdat als je de geest beheerst, beheers je het hele lichaam. je kunt de emoties en het gedrag beïnvloeden.

Spreekwoorden 23:7 zegt: *Want zoals hij in zichzelf denkt, zo is hij.*

Er zijn heel veel Bijbelverzen die te maken hebben met de 'geest'. **Romeinen 12:2** zegt: wat moeten we met ons verstand doen? Vernieuw onze geest. Omdat de geest het centrum is.

Romeinen 12:2 *En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.*

En als je God toestaat je geest te beïnvloeden, dan zal dat de loop van je leven bepalen. Als je satan toestaat je geest te beïnvloeden, zal dat de loop van je leven bepalen. Als je satan 5% van je verstand geeft, zal hij dat nemen! Wat je hem ook gaat geven, hij zal het nemen; omdat hij weet dat als hij je op enigerlei wijze kan beïnvloeden, hij je leven als christen kan beïnvloeden. De 5% zal toenemen en hij zal langzaam bezit van je nemen. Dit is de reden waarom satan het op de geest gemunt heeft. Heeft hij je geest, dan heeft hij ook de rest.

3. Satan stuurt valse leraren met valse leringen

Satan verblindt niet alleen de geest, hij zendt ook valse dienaren/leraren de wereld in die (proberen te) rammelen aan de fundamenten van de gemeente en veroorzaken onrust in de harten en zielen van de mensen.

Je hebt dwaalleraren in allerlei soorten en maten, en dat is altijd zo geweest.

Paulus en ook Jezus zelf keren zich fors tegen dwaalleraren met bijbehorende leringen. Logisch ook, want zij legden de fundamenten van ons geloof. Daar was in hun tijd echt iets aan de hand. Paulus hanteert duidelijk een 'zero-tolerance' beleid:

"degene die iets anders zegt dan dat ik doe, die is vervloekt" **Galaten 1:6**

Jezus wijst ons vooral op de geestelijke macht die achter dwaalleraren zit:

Mattheüs 24:24 *want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zó dat zij – als het mogelijk zou zijn – ook de uitverkorenen zouden misleiden.*

Hij wijst er bovendien bij herhaling op dat de geestelijke macht (van satan) niet de rechtstreekse confrontatie aangaat, maar de weg van de misleiding zoekt. **Genesis 3** *Is het écht zo dat God heeft gezegd dat je niet van alle bomen mag eten?*

Jezus doorziet natuurlijk dit gedrag van satan: **Mattheüs 24:4** *En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Pas op dat niemand u misleidt. 5. Want velen zullen komen onder Mijn Naam en zeggen: Ik ben de Christus; en zij zullen velen misleiden.*

Paulus vindt er geen doekjes om geeft dwaallers over in de handen van de satan, maar bid ook dat ze zich – daardoor - zullen bekeren **1 Timotheüs 1:19**.

We laten nog een keer Paulus aan het woord in zijn brief aan de Korinthiërs waarin hij hen waarschuwt (Jezus deed dat eerder ook) voor de slinkse wijze waarop satan de mensen in verwarring brengt. Hij maakt zich zorgen over het gemak waarmee ze kennelijk misleid kunnen worden om een ander evangelie te accepteren..

2 Korinthe 11:3-4 NBV *Alleen vrees ik dat, zoals Eva door de slang op sluwe wijze bedrogen werd, uw gedachten worden weggelokt van de oprechte en zuivere toewijding aan Christus. 4. U accepteert immers zonder enig bezwaar dat iemand u een andere Jezus verkondigt dan wij hebben gedaan of u ontvangt een andere Geest of een ander Evangelie dan u ontvangen heeft.*

Dan legt Paulus nog eens uit waarom hij ze waarschuwt: het valse evangelie wordt door de boze zeer aantrekkelijk gemaakt:

Korintiërs 11:14-15 *Geen wonder, want zelfs satan vermomt zich als een engel des lichts. Daarom is het niet verwonderlijk dat zijn dienaren zich ook vermommen als dienaren van gerechtigheid, wier einde zal zijn naar hun daden.*

Bedenk dat Satan een stiekemer is, want hij doet net of hij (evenals zijn demonen dat doen) een goede engel is. Met andere woorden, hij laat de door hem bedachte afwijkingen van het Evangelie klinken als aannemelijk of zelfs waar, of maakt dat het goed 'voelt' en het 'dus wel waar moet zijn'. Dit schurkt overigens dicht aan tegen New-Age-denken, maar het voert hier te ver om daarover uit te weiden.

Een van de meest bekende citaten uit de Bijbel is uit **1 Korinthe 13:13** *En nu blijven geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde.*

We wijzen mekaar in liefde terecht (zie **Korinthe 13** in zijn geheel). Maar vanuit diezelfde liefde kan tucht nodig zijn om dwaallers en degenen die ze verkondigen, in de Naam van Jezus een halt toe te roepen.

Door de eeuwen heen heeft een eindeloos aantal **dwaallers** de kop opgestoken.

Ik wil een paar voorbeelden noemen die ik tijdens deze studie ben tegengekomen.

- **Jezus op aarde is niet 100% God** (Bijlage 5)
Er is tegenwoordig een stroming die beweert dat Jezus niet 100% God was, toen Hij op aarde was. Dit gaat regelrecht in tegen bijvoorbeeld **Kolossenzen. 2:9** *Want in Hem woont heel de volheid van de Godheid lichamelijk.*
- **Alverzoening** (Bijlage 6)
Dan heeft de leer van 'alverzoening' (universalisme) de kop opgestoken, het idee dat uiteindelijk alle mensen (en soms ook de duivel en demonen) gered zullen worden. Ook dit gaat dwars in tegen de Schrift: **Mattheüs 25:46** *En dezen zullen gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.* Zie ook **Openbaring 20:15** en **2 Thessalonicenzen 1:9**.
- **Immorele wetgeving:** En wereldwijd is er regelrechte vervolging tegen 380 miljoen christenen. Binnen de westerse landen hebben we – heel actueel – te maken met een toename van wetgeving die Bijbelse principes regelrecht onderuit haalt, zoals met betrekking tot euthanasie, abortus, verbod op afwijzen LHBTQ-levensstijl, evolutieleer binnen het christelijk onderwijs, enz. We houden dan ook ons hart vast voor verplichtingen waarmee onder andere het christelijk onderwijs te maken krijgt.

4. Satan verricht valse tekenen en wonderen

2 Thessalonicenzen 2:9. NBV *De komst van de wetteloze mens [antichrist] is het werk van satan en gaat gepaard met groot machtsvertoon en valse, tekenen en wonderen.*

Veel christenen zijn op zoek naar 'ervaring'. Ze voelen zich aangetrokken tot bedieningen die tekenen en wonderen verrichten. Daar ligt een gedachte achter die zegt: 'Als het goed voelt, zal het wel goed zijn'. Die gedachte is niet zonder gevaar. Het is een beetje een precair onderwerp, omdat iedereen zich goed wil voelen en tekenen en wonderen wil meemaken. God deed en doet dat ook, maar we moeten beseffen dat satan/de antichrist die dingen ook doet, doorgaans vermomd als een 'engel des lichts'. Niet zoals God, maar zo kunnen ze wel overkomen, dat is de truc. Paulus spreekt hier over: *groot machtsvertoon en valse, tekenen en wonderen* bij de komst van de antichrist.

In **Handelingen 8** verricht Simon de tovenaars tekenen en wonderen in zo'n mate dat hij een hele samenleving in Samaria verstoerd deed staan. Ze volgden hem allemaal omdat ze dachten dat hij een geweldig iemand was. Maar als je **Handelingen 8** doorneemt, zul je ontdekken dat hij die tekenen en wonderen verrichtte voordat hij het evangelie had gehoord en voordat hij in Jezus Christus had geloofd voor redding. **Handelingen 8:24** *Maar Simon antwoordde en zei tegen hen: Bidt u voor mij tot de Heere, opdat mij niets overkomt van wat u gezegd hebt.*

De vraag is, hoe verrichtte hij de tekenen en wonderen voordat hij in Jezus Christus geloofde? Het is duidelijk dat Simon de tovenaars satanische (of occulte) krachten had aangeboord. Het is duidelijk dat deze krachten niet door God plaatsvinden, maar door satan.

Het Bijbelboek Openbaring laat iets zien over het machtsvertoon in de eindtijd.

Openbaring 16:13 *En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen.*

14. *en die uitgaan naar de koningen van de aarde en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God.*

We bevinden ons dus vandaag in de situatie dat we moet 'testen' of wat we meemaken of horen uit de Geest van God is of niet. Johannes formuleert het zelfs als een opdracht: **1 Johannes 4:1** *Geliefden, geloof niet elke geest [zelfs de wonderdoenden], maar test de geesten [met andere woorden, beoordeel] om te zien of ze van God zijn, want veel valse profeten zijn de wereld ingegaan.*

Wat ons hier wordt verteld is dat we een wonder is nuchter moeten toetsen aan de Bijbel. Een 'goed gevoel' is daarbij ontoereikend. Je stelt vast dat het waar is als het in overeenstemming is met de Bijbelse openbaring; je moet het bekijken door de 'lens van Gods Woord'.

In **Handelingen 17:11** lezen we over het bezoek van Paulus aan de gemeente Berea. Dan wordt er over de Bereaërs een bijzonder opmerking gemaakt: *En dezen waren edeler van gezindheid dan die in Thessalonica, want zij ontvingen het Woord met grote bereidwilligheid en onderzochten dagelijks de Schriften om te zien of die dingen zo waren.*

Hoe vaak?

Dagelijks!

Waarom? Ze verlangden naar de geestelijke waarheid!

5. Satan propageert immoraliteit

Satan zaait niet alleen ongelovigen onder gelovigen – hij verricht niet alleen wonderen – maar hij doet nog iets anders. Hij propageert immoraliteit. Kijk naar **Efeziërs 2:1-3**. Paulus zegt: **Efeze 2:1** *Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die*

dood was door de overtredingen en de zonden, 2. waarin u voorheen gewandeld hebt, overeenkomstig de leefwijze van deze wereld, overeenkomstig de wil van de aanvoerder van de macht in de lucht [satan], van de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid, 3. onder wie ook wij allen voorheen verkeerden, in de begeerten van ons vlees, door de wil van het vlees en de gedachten te doen; en wij waren van nature kinderen des toorns, evenals de anderen.

Als er gesproken wordt over de begeerten van het vlees, het toegeven aan de zondige natuur **vers 3**, en dat is verbonden met **vers 2**, de vorst van de macht van de lucht, dan zie je heel duidelijk dat het satans plan is om losbandigheid en immoraliteit in de wereld te bevorderen - in culturen en in samenlevingen, en als hij het voor elkaar kan krijgen, misschien zelfs in de gemeente/kerk.

De realiteit van de situatie is dat God moreel gezien een norm heeft. Vandaag de dag wordt ons verweten dat we hatelijk zijn omdat we voor deze norm pleiten - alsof we de norm hebben verzonnen. Maar de norm is in ieder geval heel duidelijk als we het over seksualiteit hebben, **Genesis 1:27** en **Genesis 2:24**. Jezus bevestigt de leer in **Mattheüs 19:3-6**. **De standaard is heteroseksuele monogamie**. Eén man voor één vrouw voor één leven.

***Genesis 1:27** En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.*

Het is te begrijpen dat mensen soms om wat voor reden dan ook niet aan die 'norm' voldoen. Daarom prediken en verkondigen we altijd de vergeving van God en de genade van God. Maar: de standaard is nog steeds de standaard. En we hebben vanuit dit uitgangspunt, voorzichtig gezegd, nog wel wat te doen. Want we mogen nooit vergeten dat mensen uit de LHBTQ-gemeenschap ook Gods schepselen zijn en net zoveel liefde en genade van onze hemelse Vader nodig hebben dan ieder ander. Hier lopen we tegen de nodige dilemma's aan. Want hoe zeg je iemand wiens levensstijl je afkeurt, niet in het huwelijk wilt verbinden en niet op bedieningen binnen de gemeente kunt inzetten, dat je hem of haar toch verwelkomt in je gemeente en van harte liefhebt in de naam van Jezus? Hoe kun je mensen uit de LHBTQ-gemeenschap benaderen met Gods woord, zonder dat ze zich veroordeeld voelen. Kan dat eigenlijk wel? En hoe open kunnen we er over zijn dat we onverkort Gods 'norm' hanteren, terwijl we daardoor juridisch in de problemen kunnen komen, belaagd worden, enz.? Heer, help ons om tegelijkertijd standvastig en liefdevol te zijn.

Afwijken van Gods norm op dit vlak wordt helaas steeds meer genormaliseerd in de maatschappelijke cultuur. En wie zit daarachter? Volgens **Efeziërs 2:2-3** is het satan die erachter zit. Satan kan elke beschaving en elke cultuur omverwerpen wanneer deze immoreel wordt. Voorbeelden hiervan zijn het Romeinse Rijk, het Maya-rijk en in de Bijbelse context, Sodom en Gomorra, en het Noordelijke en Zuidelijke Rijk Israël. De seksuele standaard wordt gegeven in **Genesis 2:24**. *Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees worden.*

Dat is de standaard: één man met één vrouw, levenslang, dus Heterosexuele monogamie.

De werken van het vlees zijn dus duidelijk. We kunnen onze ogen er niet voor sluiten dat aspecten van immoraliteit als eerste genoemd worden. Seksuele immoraliteit in gedachten, woorden en daden is een manifestatie van de zondige natuur.

En als we kijken naar *vijandschappen, ruzie, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, onenigheid, afwijkingen in de leer* dan klinkt dat als wat 'soms' in gemeenten voorkomt. En met het '*en dergelijke*' was de lijst kennelijk nog niet compleet.

Onze Heer en Heiland Jezus Christus laat zich hier ook verrassend openhartig over uit: **Markus 7:18** *En Hij zei tegen hen: Bent ook u zo onwetend? Ziet u niet in dat alles wat van buitenaf de mens binnengaat, hem niet kan verontreinigen? 19. Want het komt niet in zijn hart maar in zijn buik en gaat in de afzondering naar buiten. Zo wordt al het voedsel gereinigd. 20. En Hij zei: Wat uit de mens naar buiten komt, dat verontreinigt de mens. 21. Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen voort kwade overwegingen, alle overspel, ontucht, moord, 22. diefstal, hebzucht, allerlei kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, lastering, hoogmoed, dwaasheid; 23. al deze slechte dingen komen van binnenuit en verontreinigen de mens.*

En alweer staat immoraliteit hoog op de ranglijst. Het botst met de vrucht van de Geest: liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

Als je met God wandelt, is een van de dingen die je kunt verwachten geestelijke strijd. Dat is ook wat Paulus zelf heeft ervaren. Paulus zelf zegt nooit dat hij buiten de wil van God was. Paulus was rechtstreeks in de wil van God. En *omdat* hij in de wil van God was, probeerde satan hem keer op keer te dwarsbomen. Waarom? Omdat hij een bedreiging vormde! Maar God beschermde Paulus.

Efeziërs 6:10-12

Vers 10 zegt dat we niet sterk moeten zijn in onze eigen wilskracht. Het zegt dat ik de strijd niet in mijn eentje behoef te voeren, maar in de kracht van God. Ik maak gebruik van een Goddelijke bron.

Vers 11 zegt dat we dan wel de gehele (dus niet een deel) wapenrusting van God aan moeten trekken (Deel 5 van deze studie).

Vers 12 legt uit waarom.

6. Satan gebruikt de vleselijkheid van christenen

Satan maakt gebruik van de vleselijkheid van christenen. De realiteit van de situatie is dat de oude natuur (vleselijkheid) niet uit je leven is verdwenen alleen maar omdat je gered bent. Zolang ik in dit lichaam ben, zolang ik niet gestorven ben, en zolang het voor de Opname (voor anderen de Wederkomst) is, is de oude natuur iets waar je je hele christelijke leven mee moet worstelen. Er bestaat ook nu nog een calvinistische opvatting dat we als christenen enkelvoudig van aard zijn. Met andere woorden: *Wanneer je gered wordt, is de oude natuur totaal verdwenen*. Zondigen zou dan worden veroorzaakt door een soort residu of reservoir van zonde van voor je bekering.

Satan is gelukkiger met het gebruik van een christen dan met het gebruik van een ongelovige. De ongelovige zit al in zijn kamp en een gevallen christen treft doorgaans ook anderen. De realiteit van de situatie is - nogmaals - dat de oude natuur springlevend is. Paulus zegt dit in o.a. **Romeinen 13:14** *Maar bekleedt u met de Heere Jezus Christus en voorziet het vlees niet in zijn begeerten*. Hij benoemt dit helemaal aan het einde van het boek Romeinen, nadat hij al uitvoerig heeft beschreven wie we zijn in Christus. Paulus leert ons:

1^e Dat we gered zijn van de slavernij der zonden **Romeinen 1-3**

2^e Dat we gerechtvaardigd zijn en hoe we dat verkrijgen **Romeinen 3:21-5:21**

3^e Hoe we onze zondige natuur kunnen overwinnen **Romeinen 6-8**.

4^e Dat de beloften die God ons geeft ijzersterk zijn **Romeinen 9-11**

Je krijgt geen betere les over wie we zijn in Christus dan je vindt in het boek Romeinen. Graag verwijs ik naar de Bijbelstudie van Johan ter Maat van 2023/2024.

Als satan *iemand* kan gebruiken, dan zijn het verbitterde onvergeeflijke mensen. Om de zeer eenvoudige reden dat bitterheid en woede niet ontworpen zijn - biologisch gezien - om in iemands emoties en psyche te blijven. Bitterheid en woede *moeten* naar buiten. Bitterheid zoekt altijd een uitweg en veroorzaakt schade aan je lijf, je geest en vrijwel altijd ook aan 'onschuldige derden', meestal binnen het gezin en de familie, maar ook daarbuiten.

Een onschuldige derde betreft in dit verband iemand die lijdt onder relationeel onrecht, zoals verwaarlozing, afwijzing of overspel, terwijl deze persoon daar zelf geen schuld aan heeft. Daarnaast ervaart diegene blijvende gevolgen, zowel psychisch, sociaal als spiritueel. Voorbeelden hiervan zijn een kind dat opgroeit met ruziënde ouders, een gemeente die verdeeld raakt door zonden van haar leiders, of een trouwe partner die emotioneel wordt genegeerd.

Als je niet wilt dat satan je gebruikt, ga dan niet terug naar je zondige natuur. Want als je terugkeert naar je zondige natuur, maak je voorzieningen voor het vlees. Dat is waar **Romeinen 13:14** over spreekt: *Maar bekleed u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken.*

2.5.3 Wat doet Satan in de toekomst?

Eschatologie is de studie van het einde. We gaan het nu hebben over de eschatologie van satan. Het is moeilijk om de wreedheid van de vijand te begrijpen – en het is bijna onmogelijk om de dingen die in onze wereld gebeuren te begrijpen – tenzij je de toekomstige werken van satan begrijpt.

Wat zal satan in de toekomst doen?

Overzicht.

1. Wereldregering **Openb.13:3-4, 13:7**
2. Verzet tegen de wederkomst **Openb.17:14**
3. Probeert Israël te vernietigen **Openbaring 12**
4. Wordt gebonden **Openb.20:1-3**
5. Leidt een laatste opstand **Openb.20:7-9**
6. Geworpen in de poel van vuur **Openb.20:10**

1. **Komt aan het hoofd van een wereldregering**

Zijn doel in de geschiedenis is om een wereldregering (opnieuw) te vormen; in wezen had hij dat ten tijde van de toren van Babel, waar hij de wereld regeerde door middel van een man. De naam van die man in de Bijbel (je vindt hem in **Genesis 10:8-10**) was **Nimrod**. Nimrods naam betekent in het Hebreeuws 'opstand'.

Satan regeerde in feite over de planeet (of de bekende wereld in die tijd) door middel van een man: Nimrod. Die man regeerde over wat wij de nieuwe wereldorde zouden noemen, wat in wezen een systeem van economie, politiek en religie is dat de waarheid uitsluit. Het sluit het goddelijke gezichtspunt uit, het sluit de Bijbel uit, maar het heeft al het andere. Het heeft economie; het heeft politiek; Het heeft religie. Denk er eens over na. Als je een persoon economisch, politiek en religieus kunt beheersen, beheers je zo'n beetje alles. Je hebt die persoon volledig onder controle.

Dat project werd tot stilstand gebracht bij de toren van Babel – **Genesis 11** – toen God de taal verwarde. Satans doel in de menselijke geschiedenis is om dat systeem terug te brengen.

Er wordt tegenwoordig in onze cultuur zoveel gepraat over globalisering: "*Handel lokaal, denk globaal*". Politici kunnen tegenwoordig niet eens door toespraken komen zonder ergens in de toespraak het woord 'globalisering' te gebruiken. Het is duidelijk dat *dat de richting is waarin we ons bewegen*.

Openbaring 13:3-4 zegt: *Ik zag een van zijn hoofden alsof het was geslacht, en zijn dodelijke wond werd genezen. En de gehele aarde was verbaasd en volgde het beest; zij aanbaden de draak omdat hij zijn gezag aan het beest gaf; En zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is gelijk aan het beest, en wie kan oorlog tegen hem voeren?'*

Vers 7 beschrijft zijn ene wereldregering. *En het beest werd macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen en om hen te overwinnen, en hem werd macht gegeven over elke stam, taal, volk en natie.*

Elke stam, taal en volk en natie betekent: iedereen op planeet aarde.

Diezelfde vier zelfstandige naamwoorden worden trouwens ook gebruikt om te beschrijven voor wie Christus stierf in **Openbaring 5:9** *En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard om de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, uit elke stam, taal, volk en natie.*

2. Verzet tegen de Wederkomst

Satan trekt er daadwerkelijk op uit om een gevecht aan te gaan met Jezus, wanneer Hij terugkomt. Johannes heeft het gezien. **Openbaring 19:19** *En ik zag het beest en de koningen van de aarde en hun legers bijeen verzameld om oorlog te voeren tegen Hem Die op het paard zat, en tegen Zijn leger.*

Hoe slim is dat? Een geschapen wezen die in opstand komt tegen Zijn Schepper? Het Lam Gods kan deze strijd heel goed aan. Maar als zijn kinderen zijn we er als medestrijders bij, evenals 'al de heilige engelen'.

Openbaring 17:14 zegt: *Dezen [de vergadering van tien koningen onder het gezag van het beest] zullen oorlog voeren tegen het Lam, en het Lam zal hen overwinnen, want Hij is Heer der heren en Koning der koningen, en degenen die met Hem zijn, zijn de geroepenen, uitverkorenen en getrouwen.*

Mattheüs 25:31 *Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon van Zijn heerlijkheid.*

Satan gaat niet alleen een wereldregering invoeren die Jezus Christus volledig uitsluit, maar hij gaat Jezus zelfs bestrijden wanneer Hij terugkomt in Zijn wederkomst.

3. Probeert Israël te vernietigen

Een van de dingen die satan in de toekomst gaat doen (hij deed het en doet het nu ook al), is proberen de natie Israël te vernietigen, en hij gaat proberen elke fysieke afstammeling van Abraham, Isaak en Jakob op planeet aarde te vernietigen om de eenvoudige reden dat Jezus in **Mattheüs 23:37-39** Zijn terugkeer naar de aarde afhankelijk stelde van de reactie van de fysieke afstammelingen van Abraham, Isaak en Jakob die Hem als hun Messias erkenden.

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild! [Eerste Komst] 38. Zie, uw huis wordt als een woestijn voor u achtergelaten. [tempel?] 39. Want Ik zeg u: U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere! [wederkomst]

Jezus verwijst naar **Psalm 118:26** *Gezegend wie komt in de Naam van de HEERE!* (...) Hij spreekt hier over Zijn wederkomst. Zodra de wederkomst plaatsvindt, wordt Zijn Koninkrijk op aarde gevestigd voor duizend jaar. Hij zegt: (...) *je zult Mij niet zien totdat je zegt: Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer!*

Met andere woorden: "Ik kom niet terug naar de aarde om Mijn Koninkrijk op te richten totdat de natie Israël Mij erkent als de Messias."

Dat is de reden waarom de natie Israël – het verbondsvolk – zo'n groot issue is! Gods hele werk in de wereld, tot aan Zijn wederkomst, hangt af van hun antwoord op Wie zij op een dag Yeshua zullen noemen – Jezus Christus. Dat is de reden waarom de wederkomst van Christus op dit moment in een staat van uitstel verkeert.

En God, zoals Hij gewoonlijk doet, verschijnt om Israël te beschermen, zodat Zijn profetieën vervuld kunnen worden. Dat is ook hard nodig, want volgens **Zacharia 13:8-9** wordt twee derde van de Joden tijdens de Grote Verdrukking weggevaagd. Je zou denken dat Hitler het ergste heeft gedaan wat er maar denkbaar is. Hitler doodde een derde van de Joden. Maar volgens de Bijbel liggen de ergste dagen van Israëls toekomst *nog in de toekomst*, waar twee derde van het aantal Joden van dat moment zal worden gedood.

We moeten ons realiseren dat de haat en de vijandigheid die er voor het Joodse volk bestaan, in feite satanisch geïnspireerd is. Kijk maar naar **Openbaring 12**. Antisemitisme is niet politiek, iets sociaals, of iets maatschappelijks, maar 100% geestelijk. En ja, het manifesteert zich in de politiek en in sociaal-maatschappelijke overtuigingen. Dat zien we dagelijks op TV en de social media. Zie Bijlage 4.

Als je dit begrijpt, begin je te begrijpen waarom er zoveel Jodenhaat is in de menselijke geschiedenis tot op de dag van vandaag. Het blijft echter niet zonder gevolgen:

- In het boek Exodus liet Farao alle Joodse jongetjes in de Nijl te verdrinken. **Exodus 1:22** *Toen gebod de farao heel zijn volk: Al de zonen die geboren worden, moet u in de Nijl werpen, maar al de dochters mag u in leven laten.* Maar in **Genesis 12:3** zegt God heel duidelijk dat *wie u vervloekt, zal Ik vervloeken*. En bij de 10e plaag doodt God alle eerstgeborenen in heel Egypte. **Exodus 4:22** legt uit waarom: *Dan moet u tegen de farao zeggen: Zo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël.*
- Haman probeerde ook de Joden uit te roeien in het boek **Esther**. Haman moest dit met de dood bekopen. Elke keer dat iemand een complot heeft om de Joden te vernietigen, overleven de Joden niet alleen, maar krijgen ze uiteindelijk ook een tijd rust van de hele zaak.
- In het kader van deze studie is het teveel om op te noemen welke landen en personen geprobeerd hebben de Joden en de staat Israël te vernietigen, maar **Genesis 12:3** blijft onverkort van toepassing.

Dit alles maakt deel uit van een satanische strategie. En het heeft te maken met de dingen die satan *doet* en die in de toekomst zijn hoogtepunt zullen bereiken.

4. Satan wordt gebonden

Openbaring 20:1-3 zegt dat satan aan het begin van het duizendjarig Koninkrijks-tijdperk gebonden zal worden en in de afgrond gegooid wordt (dus nog niet in het eeuwig vuur van de hel). Satan probeert dus de komst van dat Koninkrijk op allerlei manieren tegen te houden, onder andere door Israël uit te roeien.

Openbaring 20:1-3 zegt Johannes: *Toen zag ik een engel uit de hemel neerdalen, met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. En hij greep de draak (...) Nu hoeven we toch niet te raden wie de draak is? Want het staat precies daar in het vers. (...) de slang vanouds, die de duivel en satan is, en bond hem voor duizend jaar; en hij wierp hem in de afgrond en sloot die en verzegelde haar over hem, zodat hij de natiën niet langer zou misleiden, totdat de duizend jaren voltooid waren; na deze dingen moest hij voor een korte tijd worden vrijgelaten.*

Het is Jezus Die de satan bindt. Ondertussen zitten wij in de verdediging.

De volgende Schriftgedeelten helpen ons hierbij:

- **Jakobus 4:7** *Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegluchten.*
- **1 Petrus 5:8** *Wees nuchter en waakzaam; want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden.*
- **1 Petrus 5:9.** *Bied weerstand aan hem, vast in het geloof, in de wetenschap dat hetzelfde lijden ook aan al uw broeders in de wereld opgelegd wordt.*

5. Satan leidt een laatste opstand

Als satan aan het einde van het Duizendjarig Koninkrijk weer wordt losgelaten, blijkt hij niet gerehabiliteerd. Hij komt uit de eenzame opsluiting, zoals hij er in ging. Zijn karakter verandert nooit. Hij zal een laatste opstand leiden **Openbaring 20:7-9**.

Dat is natuurlijk hartstikke deprimerend, want je zou denken dat mensen, na duizend jaar onder het gezag van Jezus Christus te hebben geleefd, gelukkig zouden zijn met de regering van Jezus Christus! Geen enkele menselijke behoefte blijft onvervuld. De armoede is voorbij. Welvaart bedekt de hele aarde.

Je zou denken dat mensen weer op Jezus zouden stemmen! Toch? Maar er staat: *om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee kust.* Met andere woorden, als je kunt denken aan al het zand aan de kust, dan is dat hoe Johannes de mensen beschrijft die worden verleid tot deze laatste strijd aan het einde van het duizendjarige Koninkrijk. Maar let op! Dit geldt niet voor mensen met een verheerlijkt lichaam. Zij (wij) vallen niet meer in zonde, omdat de 'oude Adam' in hen volledig en voor eeuwig tot zwijgen is gebracht. Het betreft mensen die de Grote Verdrukking hebben overleefd en zich (nog steeds) niet bekeerd hebben.

En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Nu, welke stad is dat? Jeruzalem! Want Jezus regeert daar al duizend jaar. Dat is de reden waarom satan, wanneer hij uit de afgrond of eenzame opsluiting werd gelaten, Jeruzalem onmiddellijk aanvalt, omdat Jeruzalem opnieuw het hoofd is over de naties.

Je zou denken dat hier een groot conflict gaande is, maar God verbrandt deze mensen gewoon onmiddellijk. (...) *en vuur daalde neer uit de hemel en verslond hen.*

Ik kom nog even op die mensen terug. Als je zoiets leest vraag je je af: "**Wie zijn deze mensen?**"

Het Duizendjarig Koninkrijk is een interessante tijdsperiode waarin er opgestane en niet-opgestane mensen samenwonen. Wij, als leden van de kerk van Christus, die onze opgestane lichamen ontvangen op het moment van de Opname, zullen daadwerkelijk terugkeren met Jezus *in* die opgestane lichamen om met Hem te regeren, terwijl Hij autoriteit aan ons delegeert in het Duizendjarig Koninkrijk. Omdat we in herrezen lichamen zullen zijn, zullen we niet betrokken zijn bij die laatste opstand. We vallen niet meer voor de verleiding van satan en onze 'oude Adam' is voor eeuwig vernietigd, zodat we ook zelf niet meer in zonde kunnen

vervallen. Maar er is een andere categorie mensen die de verdrukkingperiode overleven. Sommigen van hen zijn gelovigen, beschouwd als schapen, **Mattheüs 25:31-46**. Zij gaan het Koninkrijk binnen in een sterfelijk, niet-herrezen lichaam, wat op zichzelf al heel bijzonder is. Ze hebben kinderen; hun kinderen hebben kinderen; hun kinderen hebben kinderen; Maar dat geldt ook voor de bokken, degenen die de Grote Verdrukking ook hebben overleefd, maar zonder zich te bekeren. Kortom, de aarde wordt opnieuw bevolkt. En wat is hiermee doorgegeven? De zondige natuur! Een deel van deze groep zal dus in zonden vervallen en meedoen aan de opstand.

De opstand wordt dus in feite in elkaar gezet door mensen die de sterfelijke overlevenden zijn van de verdrukkingperiode. De periode van verdrukking zal verschrikkelijk zijn! De helft van de wereldbevolking zal (minstens) worden weggevaagd. Maar Jezus zei dat Hij die dagen niet zal laten verlengen **ter wille van de uitverkorenen**. Met andere woorden, Hij heeft doelen die Hij wil bereiken door de mensheid en door Israël. Dit betekent dat Hij niet zal toestaan dat de mensheid volledig wordt uitgeroeid.

Dus tegen de tijd dat je aan het einde van de verdrukkingperiode komt, zullen er mensen zijn die het overleven. Dat is de hele betekenis van het oordeel over het schaap en de bok.

Mattheüs 25:34-40 *Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn: Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging van de wereld. 35. Want Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven; Ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en u hebt Mij gastvrij onthaald. 36. Ik was naakt en u hebt Mij gekleed; Ik ben ziek geweest en u hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen. (...) 40. En de Koning zal hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan.*

Dit vindt plaats wanneer Jezus terugkeert naar de aarde aan het einde van de verdrukkingperiode en Hij op Zijn troon zit. Dat is de Davidische troon die beloofd is in het Davidische verbond – **2 Samuël 7:12-16** – en er staan een stel overlevenden van de verdrukking voor Hem.

Sommigen zijn schapen; sommige zijn bokken. De schapen zijn vastbesloten om gelovigen te zijn op basis van het bewijs dat ze de broeders van Christus tijdens de verdrukkingperiode hebben geholpen.

Enig idee wie de "broeders" zouden kunnen zijn? Satan heeft geprobeerd Israël uit te roeien, vooral tijdens de tweede helft van de verdrukkingperiode. Dus als je in die periode een christen bent (geworden) – een gelovige in Christus – heb je een natuurlijke neiging om de Joden te helpen die ontzettend veel hulp nodig zullen hebben.

Het is wat **Yad Vashem**, het **World Holocaust Remembrance Center**, de *'Rechtvaardigen onder de Volkeren'* noemt. Ze hebben speciale bomen en allerlei dingen opgezet voor de rechtvaardige heidenen, mensen zoals **Oskar Schindler**, die een verlangen hadden om de Joden te helpen tijdens een van de moeilijkste tijden in hun geschiedenis.

Het zal erger worden voor Israël, en ze zullen meer rechtvaardige heidenen nodig hebben. De rechtvaardige heidenen die in die zeer unieke tijdsperiode aan het licht kwamen, zijn gelovigen in Christus. Ze worden schapen genoemd en ze gaan het Koninkrijk niet binnen in een opgestaan (verheerlijkt) lichaam, maar in een sterfelijk lichaam.

De ongelovigen worden bokken genoemd en zij worden van de aarde geworpen naar het dodenrijk. Dat is de hele context van het oordeel over schapen en geiten.

Trouwens, volgens **Ezechiël 20:33-38** is er een parallel oordeel voor de overlevende Joden van de Verdrukking.

Ezechiël 20:33 *Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, voorwaar, met sterke hand, met uitgestrekte arm en met uitgestorte grimmigheid zal Ik over u regeren!*

34. *Ik zal u uit de volken leiden en u bijeenbrengen uit de landen waaronder u verspreid bent, met sterke hand, met uitgestrekte arm en met uitgestorte grimmigheid. 35. Vervolgens zal Ik u brengen in de woestijn van de volken en daar van aangezicht tot aangezicht een rechtszaak met u voeren. 36. Zoals Ik met uw vaders in de woestijn van het land Egypte een rechtszaak gevoerd heb, zo zal Ik een rechtszaak met u voeren, spreekt de Heere HEERE. 37. Ik zal u onder de herdersstok doen doorgaan en u brengen in de band van het verbond. 38. Ik zal van u uitzuiveren wie in opstand komen en wie tegen Mij overtreden. Ik zal hen leiden uit het land waar zij vreemdeling zijn, maar zij zullen op het grondgebied van Israël niet komen. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben.*

Even herhalen: Blijkbaar zullen er mensen zijn die als gelovigen het Koninkrijk binnengaan nadat het is opgericht. Jezus zit op de troon van David, het Davidische Verbond wordt vervuld en ze gaan het Koninkrijk binnen in sterfelijke lichamen. Ze hebben kinderen; hun kinderen hebben kinderen; en hun kinderen hebben kinderen. Uiteindelijk wordt de aarde opnieuw bevolkt. En wat denk je dat er net via de bloedlijn is doorgegeven? De zondige natuur.

Maar waarom laat God dit alles toe?

Een van de dingen die we over God moeten begrijpen, is dat **geschiedenis pedagogisch is**. God laat tijdperken van de geschiedenis voorbijgaan om de mensheid bepaalde lessen te leren. God onderwijst altijd. Hij onderwijst in didactische vorm in Zijn Woord, maar Hij onderwijst ook door tijdperken en tijdperken te laten voorbijgaan die misschien op geen enkele andere manier kunnen worden geleerd.

Het Duizendjarig Koninkrijk bewijst voor eens en voor altijd waar het kwaad vandaan komt. Het komt niet uit de omgeving; Ze leven duizend jaar lang in perfectie. Het komt voort uit de slechtheid van het menselijk hart! Dus God laat deze tijdsperiode pedagogisch voorbijgaan om voor eens en voor altijd te bewijzen dat het probleem de zondige natuur van de mensen is. De oplossing voor het kwaad is dus: een nieuwe natuur!

6. Satan in de 'poel van vuur' geworpen

In **Openbaring 20:10**, wordt satan in de poel van vuur geworpen.

En de duivel, die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.

Hier zien we iets interessants. Het beest en de valse profeet werden duizend jaar eerder in de 'poel des vuurs' gegooid – satan niet. Hij wordt in eenzame opsluiting in de 'afgrond' geplaatst. Je kunt je afvragen waarom God niet gewoon de onheilige drie-eenheid – het beest, de valse profeet en de draak – neemt, en ze allemaal in de Poel van Vuur gooit? Omdat God nog één laatste doel heeft voor satan.

Hij gebruikt satan pedagogisch om een punt te bewijzen. God houdt satan lang genoeg in de buurt als een leermiddel. Zoveel soevereiniteit heeft God over satan!!! Zijn hele bestaan gaat door omdat God zo soeverein is dat Hij Zijn aartsvijand

eigenlijk gebruikt om de mensheid een lesje te leren over hun ware aard! Is dat niet geweldig?

2.6 Wanneer is satan gevallen?

Genesis 1:1 *In het begin schiep God de hemel(en) en de aarde.*

Genesis 1:2 *De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.*

Er is sinds de negentiende eeuw een theologische/Bijbelse discussie over het antwoord op de vraag *wanneer* satan is gevallen. Dit hangt o.a. samen met de interpretatie van de eerste twee verzen van Genesis. De eeuwenoude vertaling (vanaf de kerkvaders en rabbinale geschriften) staat hier tegenover de zogenaamde 'klooftheorie'. Voor een goed begrip hiervan is het belangrijk te beseffen dat deze theorie is opgekomen in de negentiende eeuw, waar de wetenschap sterk in ontwikkeling kwam, zoals de geologie en de evolutietheorie. De klooftheorie probeert een theologisch of Bijbels antwoord te geven op de wetenschappelijke visie over de leeftijd van de aarde: naar Bijbelse interpretatie is die leeftijd ca 6.000 tot 10.000 jaar. De leeftijd volgens de moderne wetenschap bedraagt 4,5 miljard jaar.

De discussie concentreert zich dus op de eerste twee verzen van Genesis. Een veelbesproken en bekritiseerde uitleg van deze verzen heet dus de 'klooftheorie' (in het Engels 'gab theory'), waarbij een enorme tijds kloof wordt veronderstelt tussen **Genesis 1 vers 1** en **vers 2**.

Deze visie probeert daarmee de tekst van Genesis te laten harmoniseren met een 'oude aarde' (d.w.z. een aarde met de ouderdom volgens de moderne wetenschap), zonder afbreuk te doen aan de letterlijke lezing van de zes scheppingsdagen. De discussie is zeer uitgebreid, ik geef daarom een samenvatting.

2.6.1 De klooftheorie

De klooftheorie gaat ervan uit dat er ver vóór de schepping waarin wij nu leven, nog een andere schepping is geweest. Tijdens het bestaan van die eerdere schepping, compleet met levende wezens, is volgens deze theorie satan ten val gekomen. De schepping zou dan volledig in verval zijn geraakt. Dit wordt '*de oude aarde*' genoemd.

Volgens de aanhangers kan hieruit veel verklaard worden wat ten opzichte van de Bijbelse 'leeftijd' van de aarde niet mogelijk is. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan geologische formaties, fossielen en het bestaan van aardolie en aardgas. De klooftheorie zet de zes scheppingsdagen uit **Genesis 1:3-31** niet opzij.

Wat zegt de klooftheorie over **Genesis 1:1-2**?

- De klooftheorie stelt dat er een zeer lange tijd ligt tussen **Genesis 1:1** en **Genesis 1:2**.
- **Genesis 1:1 HSV** spreekt over de oorspronkelijke schepping van hemel en aarde. Waarbij direct opgemerkt wordt dat in het Hebreeuws gesproken wordt over '*shamayim*', hemelen (meervoud), ook wel vertaald met 'hemelse gebieden'.
- **Genesis 1:2** beschrijft vervolgens een toestand waarin de aarde *woest en ledig werd* (in plaats van *was*), mogelijk als gevolg van een catastrofale gebeurtenis, die vaak in verband wordt gebracht met de val van Satan. Hier wordt voor werd/was het woord *Hayetah* gebruikt.
- Pas in **Genesis 1:3** begint God met het herstellen of hervormen van de aarde.

2.6.2 Argumenten tegen de klooftheorie

Een algemeen én principieel bezwaar tegen de klooftheorie is de drijfveer achter de klooftheorie: De Bijbel in overeenstemming willen brengen met de wetenschap.

1. De tekst van Genesis geeft geen enkele aanwijzing voor een 'kloof'
 - Critici benadrukken dat de tekst van **Genesis 1:1-2** nergens expliciet spreekt over een ramp of oordeel tussen vers 1 en 2.
 - Er is geen vermelding van een catastrofe, val van Satan, of verwoesting in deze verzen.
 - De zinsopbouw van **Genesis 1:2** is typisch voor een beschrijvende inleiding, waarbij de begintoestand van de aarde wordt geschetst (zoals: "de aarde was nog zonder vorm en leeg").
We moeten lezen wat er staat, niet wat we er graag in willen lezen.
2. **Hayetah** betekent normaal gewoon 'was'
 - Het Hebreeuwse werkwoord *hayetah* wordt in **Genesis 1:2** vrijwel altijd vertaald als **was** (niet **werd**).
 - Hoewel het in andere contexten soms "werd" kan betekenen, is dat afhankelijk van grammatica en zinsverband. 'Was' komt in het OT 280 keer voor, 'werd' komt 40 keer voor.
 - De meeste Hebreeuwse taalkundigen zijn het erover eens dat in **Genesis 1:2** 'was' de meest natuurlijke vertaling is.
Er is geen gedwongen betekeniswisseling van het woord nodig.
3. De val van Satan wordt niet in Genesis geplaatst
 - Nergens in **Genesis 1:1-2** of in het scheppingsverslag wordt verwezen naar de val van Satan.
 - Hoewel teksten als **Jesaja 14** en **Ezechiël 28** de val van Satan beschrijven, is het niet zeker *wanneer* dat gebeurde.
 - De klooftheorie voegt hier een tijdsbepaling toe die de tekst zelf niet geeft.
We moeten dus vermijden om 'hiaten' in de tekst zelf in te vullen zonder Bijbelse basis.
4. Dood en verderf vóór de zondeval is Bijbels gezien problematisch
 - Een belangrijk theologisch bezwaar: de klooftheorie veronderstelt dood, fossielen en vernietiging vóór de zondeval van Adam.
 - Echter, volgens **Romeinen 5:12** en **1 Korinthe 15:21-22** is de dood pas na de zondeval van Adam in de schepping gekomen.
 - Dit geldt niet alleen voor mensen, maar voor heel de schepping
Romeinen 8:20 *Want de schepping is aan de zinloosheid onderworpen, niet vrijwillig, maar door hem die haar daaraan onderworpen heeft, 21. in de hoop dat ook de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God. 22. Want wij weten dat heel de schepping gezamenlijk zucht en gezamenlijk in barensoed verkeert tot nu toe.*
De dood is een gevolg van de zonde, niet iets wat miljoenen jaren voor de mens bestond.
5. De structuur van Genesis is ordelijk en progressief
 - **Genesis 1** volgt een logische, progressieve opbouw van schepping:
 - Van chaos naar orde.
 - Van donker naar licht.

- Van leegte naar vervulling.
- Dit is geen herstel van een verwoeste schepping, maar het *natuurlijk verloop van Gods creatieve proces*.
- Dit patroon zien we ook elders in de Bijbel, zoals de bouw van de tabernakel **Exodus 25-40**. God begint met de ark en werkt daarna systematisch naar buiten: de tent, het voorhof, de priesterdienst.
"Scheppen uit chaos" betekent niet per se dat er een oordeel aan voorafging.

6. De klooftheorie is een reactie op moderne wetenschap, niet op exegetische
- Veel tegenstanders van de klooftheorie wijzen erop dat deze theorie in de 19e eeuw populair werd **als reactie op de opkomende geologie en evolutietheorie**.
 - Ze stellen dat het een poging is om de Bijbel in lijn te brengen met wetenschappelijke opvattingen, in plaats van trouw te blijven aan de Schrift.
 - Theologie moet echter **vanuit de Schrift zelf worden opgebouwd**, niet vanuit de druk van buitenaf.
 - De klooftheorie probeert Bijbelse gegevens te combineren met wetenschappelijke modellen, maar roept daarmee serieuze theologische vragen op. Uiteindelijk is het van groot belang dat we de Schrift laten spreken, zonder menselijke aannames en redeneringen toe te voegen. Daarom wijze wij de klooftheorie af als Bijbels betrouwbaar.
 - *Laat de Bijbel het eerste en het laatste woord hebben*

2.6.3 Wat zegt de Bijbel verder over wanneer satan is gevallen?

In **Ezechiël 28:17** staat dat satan *vanuit de hemel op de aarde wordt geworpen*. De theorie dat satan in de voorbije eeuwigheid is gevallen, dus toen er nog geen aarde was waarop hij geworpen kon worden, behoeft daarom geen nadere bespreking. De 'klooftheorie' kunnen we ook niet omarmen, omdat er onvoldoende aanleiding is van de millennia-oude vertaling van **Genesis 1 vers 1 en 2** af te zien omwille van aansluiting met de wetenschap.

Satan viel vóór **Genesis 3** omdat hij daar als de verleidende slang optreedt. God zegt zelf in **Genesis 1:31**, toen Hij Zijn scheppingswerk overzag, dat *'alles zeer goed'* was. Alles! Dat geldt dus ook voor de oorspronkelijke staat van satan, die een beschermende cherub was. Daaruit kunnen we opmaken dat Satan ná de schepping, maar vóór de zondeval van de mens, is gevallen. Daarom kunnen we satans val plaatsen tussen **Genesis 1:31** en **Genesis 3:1**.

2.6.4 Hoe is en wordt satan verslagen?

Veel mensen hebben het idee dat satan in één klap verslagen is. Ze denken dat hij verslagen is in **Openbaring 20:10** *En de duivel, die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.*
van

Nee, satan is niet in één klap verslagen. Satans nederlaag wordt door God in zeven stadia volbracht. En als je wilt begrijpen waar we nu zijn: we leven tussen nummer vier en nummer vijf.

Wat zijn die zeven fasen?

overzicht

1. Zijn eerste uitzetting uit de hemel	Jesaja 14:12-15, Ezechiël 28:12-17
2. Na de zondeval wordt satan verslagen in Eden	Genesis 3:15
3. Jezus verkondigt aan de opgesloten engelen de overwinning	1 Petrus 3:19, Genesis 6:1-4

4. Satan ervoer de nederlaag van Jezus' offerdood	Kol. 2:14-15, Openb. 12:10, Rom 8:33-34, Hebr.2:14-15, Openb. 20:10
5. Satan wordt permanent uit de hemel verdreven.	Openbaring 12:9
6. Satan wordt duizend jaar lang opgesloten in 'de afgrond'	Openbaring 20:1-3
7. Satan wordt in de poel van vuur geworpen	Openbaring 20:10

1. Zijn eerste uitzetting uit de hemel.

We hebben die passages bestudeerd in **Jesaja 14:12-15** en **Ezechiël 28:12-17**, waar satan typologisch wordt beschreven. Hij wordt uit de hemel geworpen.

2. Na de zondeval wordt satan verslagen in Eden.

Omdat in zijn tegenwoordigheid een profetie werd gegeven die soms het 'proto-evangelium' wordt genoemd, wat 'eerste evangelie' betekent. Dit is de eerste formele verkondiging van het evangelie aan het gevallen menselijk ras, *ooit!* **Genesis 3:15**.

In feite is **Genesis 3:15** misschien wel het belangrijkste vers in de hele Bijbel, omdat de rest van de Bijbel een 'uitpakken' is van **Genesis 3:15**. Alles wat er in de daaropvolgende Schrift gebeurt, houdt verband met een conflict waarvan God in **Genesis 3:15** uitlegde dat het met satan zou plaatsvinden en uiteindelijk tot zijn uiteindelijke ondergang zou leiden.

Dus zijn ondergang wordt aangekondigd: God spreekt tot de slang die zojuist Eva had verleid – en uiteindelijk Adam. God zegt: *En ik zal vijandschap stellen tussen u en de vrouw [de vrouw is Eva] en tussen uw zaad en haar zaad.*

Met andere woorden, we hebben "zaad", of 'afstammelingen' van satan, en dan hebben we "zaad", of afstammelingen van Eva.

Hij zal u op de kop vermorzelen. "Hij" is de Komende de Messias, Jezus Christus, Die satans hoofd zal nemen en het zal verpletteren. En we weten allemaal dat als je hoofd wordt verpletterd, het met je is gedaan. Maar gaandeweg zal satan in staat zijn om de mensheid veel schade toe te brengen. De rest van de profetie luidt immers: *en gij zult hem aan de hiel vermorzelen.*

Met andere woorden, iemand uit het menselijk ras zal satans hoofd verpletteren. En satan zal alles doen wat in zijn macht ligt om te voorkomen dat Die Ene geboren wordt. En als Hij eenmaal geboren is, zal hij proberen alles te doen wat in zijn macht ligt om te voorkomen dat Hij Zijn missie volbrengt. Zoals bijvoorbeeld het aanbieden van alle koninkrijken van de wereld, en andere dingen die satan met Jezus deed.

Wat er in **Genesis 3:15** gebeurt bepaalt de rode draad in de Bijbelse geschiedenis. Het verklaart waarom in **Genesis 4** Kaïn zijn broer Abel doodt, namelijk om de geboorte van de Messias te voorkomen. Immers, het offer van Abel wordt aanvaard; Het offer van Kaïn wordt verworpen. Abel offerde het juiste offer (wat later in de offerwetgeving wordt bevestigd) en hij offerde met een juiste hartsgesteldheid. Bij Kaïn was dat allemaal niet zo. De toekomstige geslachtslijn van 'het zaad van de vrouw' naar de Verlosser was bij Kaïn niet meer denkbaar. Maar via Abel was die door satan afgesneden. En God, zoals Hij altijd doet, omzeilt de satanische strategie met een alternatief plan. In dit geval was het de geboorte van Seth. En dit is maar één van de vele voorbeelden van de pogingen van Satan om de geboorte van de Christus te voorkomen door:

- Het volk in slavernij te brengen en daar te proberen alle kleine jongetjes te verdrinken in de Nijl

- De geboorte van Jezus te voorkomen door baby's te vermoorden en het volk Israël te vernietigen
- Het menselijk ras genetisch te corrumperen, zodat de Verlosser niet uit een zuiver mens geboren kon worden **Genesis 6:1-4**
- Jezus na zijn geboorte voortijdig te doden
- Te voorkomen dat Jezus Zijn offer brengt
- De Joden te blijven vervolgen, zodat zij de Messias niet kunnen aannemen
- De kerk/gemeente te vernietigen, omdat zij met de Geest van God de Antichrist tegenhouden
- Enz. enz.

3. Jezus verkondigt aan de opgesloten engelen de overwinning

1 Petrus 3:19 door Wie Hij ook, toen Hij heenging, aan de geesten in de gevangenis 'gepredikt heeft, 20. namelijk aan hen die voorheen ongehoorzaam waren, toen God in Zijn geduld nog eenmaal wachtte in de dagen van Noach, terwijl de ark gebouwd werd, waarin weinige – dat is acht – mensen behouden werden door het water heen.

De gevallen engelen die betrokken waren bij de zonde van **Genesis 6** waren niet *alle* demonen van satan, maar een deel van hen. En omdat ze hun natuurlijke verblijfplaats verlieten en iets volkomen gruwelijks deden - in dit geval proberen de genetica van het menselijk ras te besmetten - gingen ze onmiddellijk naar de gevangenis.

Jezus Christus predikte de overwinning over hen, niet om daar te evangeliseren, wat vaak gedacht wordt. Het werkwoord dat hier in het Grieks wordt gebruikt is niet 'euangelizō', wat het werkwoord is voor evangelisatie. Het werkwoord dat hier wordt gebruikt is 'kerusso', wat aankondigen of verkondigen betekent. Dus wat Jezus deed tussen Zijn dood en Zijn opstanding is dat Hij afdaalde naar de plaats waar deze demonen in de gevangenis zitten en Hij *verkondigde* aan hen dat ze verloren hadden. Ze verloren in hun poging om de geboorte van de Messias te voorkomen – want dat is wat er gebeurt in Genesis 6. De Messias *was* geboren! In de kersttijd zouden we er aan moeten denken dat God op de een of andere manier, ondanks al deze satanische pogingen, Zijn Messias liet geboren worden. Het is een wonder!

4. Satan ervoer de nederlaag van Jezus' offerdood

De offerdood van onze Heer en Heiland Jezus Christus heeft redding van de mens mogelijk gemaakt. Dus door als mens het evangelie te geloven, ben ik bevrijd van de angst voor de dood die mensen hun hele leven heeft achtervolgd **Hebreeën 2:14**

De offerdood van Jezus aan het kruis betekende een beslissende nederlaag voor Satan. In de Bijbel wordt dit op verschillende plaatsen uitgelegd als een juridisch, geestelijk en toekomstgericht keerpunt in de strijd tussen God en de machten van het kwaad:

- **Satan is ontwapend en openlijk tentoongesteld**

Kolossenzen 2:14–15 en het handschrift dat tegen ons getuigde, uit te wissen. Dit handschrift was met zijn bepalingen tegen ons gericht, en Hij heeft dat uit het midden weggenomen door het aan het kruis te nagelen. 15. Hij heeft de overheden en de machten ontwapend, die openlijk te schande gemaakt en daardoor over hen getriomfeerd.

- De machten (satan en zijn demonen) werden geestelijk ontwapend.

- Het kruis was niet alleen een verlossing voor mensen, maar ook een **overwinning op de geestelijke vijand**.

- **De aanklager werd buitenspel gezet**

Openbaring 12:10 (...) *want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen.*

- Door het bloed van Jezus heeft Satan geen rechtsgrond meer om gelovigen aan te klagen.
- Hij wordt “aanklager” genoemd, maar zijn macht als aanklager is gebroken voor wie in Christus is.

Romeinen 8:33–34 *Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen van God? God is het Die rechtvaardigt. 34. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook aan de rechterhand van God is, Die ook voor ons pleit.*

- **De dood als wapen is hem ontnomen**

Hebreeën 2:14–15 *Omdat nu die kinderen van vlees en bloed zijn, heeft Hij eveneens daaraan deel gehad om door de dood hem die de macht over de dood had – dat is de duivel – teniet te doen, 15. en allen te verlossen die door angst voor de dood gedurende heel hun leven aan slavernij onderworpen waren.*

- Jezus verslaat Satan op diens eigen terrein: de dood.
- De duivel had macht over de dood, maar Jezus nam die macht af door Zelf te sterven en op te staan.

Genesis 3:15 is in vervulling gegaan

Eerste evangelie (“proto-evangelium”): *En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.*

- Aan het kruis verbrijzelt Christus de kop van de slang.
- Dit is de beslissende slag in de strijd tussen God en Satan.

- **Satan is nog actief, maar zijn lot is bezegeld**

Openbaring 20:10 (toekomstig oordeel): *En de duivel, die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid..*

- Het kruis betekende de begin van het einde voor Satan.
- Hij is verslagen, maar nog niet uitgeschakeld – dat gebeurt bij Jezus’ wederkomst en het laatste oordeel.

5. Satan (Openbaring 12:9) wordt permanent uit de hemel verdreven.

Bij punt 1 werd satan uit de hemel gezet, maar blijkbaar kan hij nog steeds naar de hemel gaan – niet om te aanbidden en te dienen zoals hij ooit deed als een hooggeplaatste engel (cherub), maar om te communiceren en te beschuldigen.

Openbaring 12:9 *En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen.*

Job 1 en 2 – het vroegste boek van de Bijbel dat we hebben – spreekt over hoe satan zijn opwachting maakte bij God in aanwezigheid van de andere zonen van God (engelen) en een beschuldiging tegen Job uitte. Satan kan dus naar de hemel gaan om dit te doen. We weten dit ook uit het Nieuwe Testament, omdat Jezus in **Lucas 22:31** tegen Petrus zei: *Simon, Simon, zie, satan heeft toestemming gevraagd om je te zeven als tarwe.* Maar dan zegt Jezus: *Maar Ik*

heb voor je gebeden. Het is dus duidelijk dat hij een soort toegang tot de hemel heeft.

Maar wat we in **Openbaring 12:9** zien, is dat die toegang verdwijnt. Het verdwijnt op het moment dat het beest de tempel ontheiligt – precies 3 ½ jaar – in de periode van de verdrukking. Dat is de reden waarom in **Openbaring 12** satan wordt afgeschilderd als iemand die naar de aarde stort, wetende dat hij nog maar een korte tijd heeft. Het beest ontheiligt de tempel halverwege de periode van de verdrukking. Dus satan heeft dan 3 ½ jaar (42 maanden, 1260 dagen).

En wat satan dan nog in zijn draaiboek heeft is de vernietiging van Israël, want hij weet dat door Israël het Koninkrijk zal komen. Maar hij lijdt daar een zware nederlaag. Een derde van de Joden erkent Yeshua als hun Verlosser. Dan keert Jezus aan het eind van de zevenjarige verdrukkingsterug om Israël te redden en zijn Koninkrijk op te richten.

6. Satan wordt duizend jaar lang opgesloten in 'de afgrond'

Ondertussen zijn het beest en de valse profeet in de poel van vuur gegooid. Je kunt je afvragen waarom satan in de afgrond wordt opgesloten en het beest en de valse profeet in de poel van vuur worden geworpen? Omdat God nog een doel heeft met satan.

7. Satan wordt in de poel van vuur geworpen.

Dit alles verklaart dus dat satan, door de hele Bijbelse geschiedenis heen, niet in één klap wordt vernietigd; Het is een progressieve nederlaag. Satan probeert dit proces tegen te houden – en dat is de betekenis van de hiel die gekneusd wordt. Nu, als je hiel gekneusd is, kun je daarvan herstellen, nietwaar? Maar als je hoofd verpletterd is, dan laat zich dat niet herstellen. Dus: satan is in staat zijn om veel problemen te veroorzaken. En hij kan kortstondige schade toebrengen. Maar zijn je uiteindelijke nederlaag ligt in het verschiet.

Dus, waar leven we vandaag? We leven na nummer vier, maar vóór nummer vijf, zes en zeven.

Tenslotte: De Bijbel geeft ons een verhaal dat laat zien in welke fase (van de bovengenoemde zeven) we ons in de menselijke geschiedenis bevinden. Het is het verhaal van Saul en David.

Je herinnert je dat David door de profeet Samuel werd gezalfd als de volgende koning van Israël, **1 Samuël 16:13**, en dat hij niet onmiddellijk de troon besteeg, omdat er iemand anders op de troon zat. En dat was Saul, van wie de Heilige Geest zich had teruggetrokken **1 Samuël 16:14** *De Geest van de HEERE was van Saul geweken, en een boze geest bij de HEERE vandaan joeg hem angst aan.*

Saul regeert dus de natie zonder de zalving van God. Saul zat onrechtmatig op de troon om de eenvoudige reden dat de koningen verondersteld worden uit de stam Juda te komen **Genesis 49:10**. Saul kwam van de stam Benjamin; hij had om te beginnen nooit op de troon moeten zitten **1 Samuël 9:21**.

Dus, dit is de situatie: David is tot koning gezalfd, maar regeert nog niet. Saul zit onrechtmatig op de troon en bestuurt de natie. Je kunt je afvragen waarom God dit vreemde tijdperk van de geschiedenis heeft laten gebeuren. Ook hier geeft de Bijbelse geschiedenis ons een belangrijke les. God stelde de natie als het ware op de proef. Saul werd door God gegeven als antwoord op de roep van het volk om een koning, *voordat* de koninklijke lijn officieel door God zelf gevestigd werd.

Wat zien we dan gebeuren? Als mensen door geloof wandelden, volgden ze David. Een minderheid binnen de natie Israël deed dat; zij worden Davids 'machtige mannen' genoemd **1 Kronieken 11:10-47** (in het Hebreeuws: *gibbōrīm*). Maar als je de weg van uiterlijkheden en macht kiest, volg je Saul. Dat is de reden waarom de Samuël-boeken, in het bijzonder **1 Samuël 9:2**, commentaar blijven geven op Sauls verschijning, want dat is de basis waarop ze Saul volgden. En helaas, de meerderheid in de natie Israël deed dat.

1 Samuel 9:2 *Deze had een zoon, van wie de naam Saul was, jong en knap, ja, er was geen knappere man dan hij onder de Israëlieten; vanaf zijn schouders en hoger was hij langer dan al het volk.*

Dat is precies wat er **nu** gebeurt. Jezus is – net als David – gezalfd als koning van deze aarde.

Psalm 2:6 *Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg.*

Psalm 45:7-8 *Uw troon, o God, bestaat eeuwig en altijd; de scepter van Uw Koninkrijk is een scepter van rechtvaardigheid. 8. U hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft Uw God U gezalfd, o God, met vreugdeolie, boven Uw metgezellen.*

Psalm 89:20-21 *Eens hebt U in een visioen gesproken over Uw heilige, en gezegd: Ik heb een held van hulp voorzien, Ik heb een verkorene uit het volk verheven. 21. Ik heb David, Mijn dienaar, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd.*

Psalm 132:17 *Daar zal Ik voor David een hoorn doen opkomen en voor Mijn gezalfde een lamp gereedmaken.*

Jezus is dus de gezalfde koning, maar Hij regeert **nu niet** over de aarde omdat er een onwettige vorst op de troon zit, een Saul-achtig karakter, satan.

En om te beginnen, satan had nooit autoriteit over deze aarde moeten krijgen. Hij is een onwettige heerser. Waarom? Omdat God oorspronkelijk het gezag over de aarde aan Adam toekende.

Dus als ik nu tot Christus kom en Hem als mijn heerser aanvaard, moet ik dat volledig door geloof doen. Net zoals Davids mannen erop moesten vertrouwen dat God op een dag David zou doen opstaan – en dat deden ze volledig door geloof. En er is tegenwoordig een minderheid van mensen die dat doet. Daarom sprak Jezus over de smalle weg:

Mattheüs 7:14 *maar de poort is nauw en de weg is smal die naar het leven leidt, en weinigen zijn er die hem vinden.*

Net zoals een *kleine* groep mensen David accepteerde, aanvaardt een *kleine* groep mensen vandaag de dag Christus.

2 Korintiërs 4:18 *verduidelijkt: terwijl wij niet kijken naar de dingen die gezien worden, maar naar de dingen die niet gezien worden; want de dingen die gezien worden, zijn tijdelijk, maar de dingen die niet gezien worden, zijn eeuwig.*

We zitten precies tussen de zalving van David in... en toch hebben we de onttroning van Saul nog niet gehad. We leven precies tussen de zalving van Christus in... maar satan is nog niet onttroond.

Algemeen aanvaarde maatschappelijke 'gerechtigheid' die botst met Bijbelse normen.

Veel van wat in de westerse samenleving 'gerechtigheid' wordt genoemd, gaat in tegen de Schrift. Ik geef je hieronder een flinke lijst met voorbeelden. Hieruit blijkt – voor wie het wil zien – dat satan een geestelijke sluipmoordenaar is en dat de samenleving meer en meer vervuild is geraakt met zijn slechte invloed. Als je wilt weten wat het betekent dat 'heel de wereld in het boze ligt' (**1 Johannes 5:19-20**), dan geeft onderstaande lijst, maar ook **Bijlage 4** je een aardige indruk.

1. Euthanasie als rechtvaardige keuze bij lijden:

Het wordt als humaan en rechtvaardig gezien om mensen in uitzichtloos lijden de mogelijkheid te geven hun leven te beëindigen.

Bijbels perspectief:

Wat rechtvaardig lijkt (compassie), kan in strijd zijn met de heiligheid van het leven.

- Het leven is een gave van God **Psalm 139:13-16; Handelingen 17:25**.
- Alleen God heeft het gezag over leven en dood **Deut. 32:39**.
- Lijden kan een plaats hebben in het heilsproces **Romeinen 5:3-5; 2 Kor. 4:17**.

2. Abortus als vrouwenrecht en sociale gerechtigheid:

Abortus wordt maatschappelijk gezien als een recht van de vrouw op lichamelijke autonomie en als middel tegen sociaal onrecht.

Bijbels perspectief:

Waar het individu als hoogste waarde geldt, raakt de beschermwaardigheid van het ongeboren leven uit zicht.

- Ieder leven, ook het ongeboren, is door God gevormd en kostbaar **Psalm 139:13-16; Jeremia 1:5**.
- Rechtvaardigheid is ook bescherming van de zwaksten, inclusief het ongeboren kind **Spreeken 24:11-12**

3. Genderidentiteit en zelfbeschikking:

Het wordt als rechtvaardig beschouwd dat mensen zelf hun genderidentiteit kunnen bepalen en erkend worden zoals zij zich voelen.

Bijbels perspectief:

De Bijbel erkent worsteling, maar roept op tot eerbied voor het geschapen lichaam als Gods schepping.

- God heeft de mens als man en vrouw geschapen **Genesis 1:27**.
- Het lichamelijke en het geestelijke zijn in de Bijbel niet los te koppelen **Psalm 8; 1 Kor. 6:19-20**.

4. Herdefiniëring van huwelijk en seksualiteit:

Gelijkheid vraagt om volledige acceptatie van allerlei samenlevingsvormen (bijv. homoseksuele relaties) als gelijkwaardig en rechtvaardig.

Bijbels perspectief:

Wat in de cultuur als liefdevol en rechtvaardig wordt gezien, kan in Bijbels perspectief een vorm van misvorming zijn van Gods bedoeling.

- Huwelijk = verbond tussen één man en één vrouw, een leven lang **Genesis 2:24; Mattheüs 19:4-6**.
- Seksualiteit is bedoeld binnen dat kader **Hebreeën 13:4**.

<p>5.</p>	<p>Economische rechtvaardigheid zonder rentmeesterschap: Rechtvaardigheid = economische herverdeling, consumptievrijheid en recht op welvaart. <u>Bijbels perspectief:</u> Waar 'recht op welvaart' overheerst, verdwijnt de Bijbelse roeping tot dienstbaarheid en gerechtigheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • God roept op tot matigheid, rentmeesterschap en zorg voor de armen Spreuken 11:24–25; 1 Tim. 6:6–10. • Bezit is ondergeschikt aan gehoorzaamheid en gerechtigheid Lukas 12:15–21.
<p>6.</p>	<p>Moreel relativisme als tolerantie: Rechtvaardigheid = iedereen laten leven naar eigen waarheid en morele keuzes. <u>Bijbels perspectief:</u> Tolerantie zonder waarheid leidt tot normvervaging en morele verwarring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is objectieve waarheid en een Goddelijke norm Johannes 14:6; Jesaja 5:20. • Liefde zonder waarheid wordt toegeeflijkheid; waarheid zonder liefde wordt hardheid
<p>7.</p>	<p>Wraak en vergelding als rechtvaardige reactie op onrecht: Slachtoffers krijgen het recht om hun pijn te uiten, maar ook zelfs wraak of vergelding te eisen als vorm van herstel. <u>Bijbels perspectief:</u> Gerechtigheid zonder genade leidt tot vergelding, wat botst met het evangelie van verzoening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat ruimte voor de toorn van God.</i> Romeinen 12:19 • Jezus roept op tot vergeving, zelfs van vijanden Mattheüs 5:44; Lukas 6:27.
<p>8.</p>	<p>Gelegaliseerde prostitutie: Wordt gezien als een vorm van zelfbeschikking en een manier om uitbuiting te reguleren <u>Bijbels perspectief:</u> Wat wettelijk mag, is nog niet moreel goed. De Bijbel pleit voor herstel en waardigheid, niet voor normalisering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seksualiteit is bedoeld als verbond binnen het huwelijk 1 Kor. 6:15–20. • Prostitutie wordt consequent verbonden met zonde en vernietiging van waardigheid
<p>9.</p>	<p>Ethische acceptatie van leugen of misleiding 'voor een goed doel': Een leugen kan acceptabel zijn als die dient om iemand te beschermen of om een groter onrecht te voorkomen. <u>Bijbels perspectief:</u> Doel heiligt niet de middelen. Gerechtigheid gaat samen met integriteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>U zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.</i> Exodus 20:16 • God is waarheid; liegen hoort bij de vader van de leugen Johannes 8:44.
<p>10.</p>	<p>Dierenrechten boven mensenrechten stellen: Dieren worden soms gelijkgesteld aan mensen in hun waarde of rechten (bijv. recht op niet geslacht worden) <u>Bijbels perspectief:</u> Zorg voor dieren is Bijbels, maar mag de plaats van de mens als Gods beeld niet ondermijnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dieren zijn schepselen van God, en verdienen zorg Spreuken 12:10, • Maar de mens is uniek geschapen naar Gods beeld en gesteld tot heerschappij Genesis 1:26–28
<p>11.</p>	<p>Publieke veroordeling als 'gerechtigheid': Mensen worden publiekelijk aan de schandpaal genageld voor fouten (al dan niet terecht), als vorm van 'morele rechtvaardigheid'. <u>Bijbels perspectief:</u> De roep om gerechtigheid mag geen excuus worden voor onbarmhartigheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen.</i> Johannes 8:7 • Bijbel roept op tot bekering, genade en herstel, niet publieke vernedering

Radicale autonomie als hoogste goed:

Het hoogste recht is dat ieder mens volledig zelf bepaalt wat goed is, los van hogere autoriteit.

Bijbels perspectief:

Autonomie zonder overgave aan God leidt tot morele afbraak en vervreemding van de Schepper.

- De mens is niet autonoom, maar afhankelijk van zijn Schepper **Genesis 2–3; Spreuken 3:5–6**.
- Zelfverheffing boven God was juist de eerste zonde **Genesis 3:5–6**.

Maatschappelijk aanvaarde gerechtigheid die botst met de Bijbelse erkenning van Israël

- 1. Radicaal gelijkheidsdenken (egalitarisme) zonder plaats voor 'uitverkiezing':**

Alle volken zijn gelijkwaardig; een opvatting dat één volk "uitverkoren" zou zijn, wordt als exclusief, discriminerend of nationalistisch gezien.

Bijbels perspectief:
Maatschappelijk gelijkheidsdenken verdraagt moeilijk een Bijbelse uitverkiezingsleer, terwijl de Bijbel juist spanningsvol met uitverkiezing omgaat: uitverkiezing tot dienstbaarheid, niet tot arrogantie.

 - Israël is door God uitverkoren om Zijn volk te zijn, niet vanwege hun verdiensten, maar door genade **Deuteronomium 7:6–8**.
 - De verkiezing van Israël betekent verantwoordelijkheid en roeping, geen superioriteit **Amos 3:2**.
- 2. Antizionisme als moderne politieke 'gerechtigheid':**

Israël wordt in bepaalde politieke en activistische kringen gezien als een onderdrukkende koloniale macht tegenover de Palestijnen. Rechtvaardigheid betekent dan: Israël moet gecorrigeerd of zelfs afgeschaft worden als staat.

Bijbels perspectief:
Het streven naar gerechtigheid voor Palestijnen (op zich legitiem) wordt vaak gepaard met ontkenning van Gods plan met Israël — dat is een andere vorm van onrecht.

 - Gods verbonden met Abraham, Isaak en Jakob zijn onherroepelijk **Rom. 11:28–29**.
 - Het land Israël maakt deel uit van Gods profetisch plan **Gen.15:18; Ezech. 36–37**.
- 3. Vervangingstheologie als religieus-humanistische benadering:**

De kerk heeft de plaats van Israël ingenomen; Gods beloften zijn "geestelijk" geworden en gelden nu universeel voor alle gelovigen.

Bijbels perspectief:
Wat soms klinkt als inclusieve gerechtigheid ("alle gelovigen zijn geestelijk Israël"), leidt tot ontkenning van Gods blijvende trouw aan het fysieke Israël.

 - Paulus stelt nadrukkelijk dat God Israël niet heeft verworpen **Rom. 11:1**.
 - Israël blijft een onvervulde profetische rol houden in Gods heilsplan **Rom. 11:25–26**.
- 4. 'Cultureel postmodernisme' dat waarheid en geschiedenis relativeert:**

Waarheid wordt relatief geacht en geschiedenis is interpretatie. Daarmee wordt ook de unieke rol van Israël als volk met een heilshistorisch verleden ter discussie gesteld.

Bijbels perspectief:

 - De geschiedenis van Israël is Gods openbaring: het is niet alleen hún verhaal, maar vooral Zijn verhaal **Psalm 78; Handelingen 7**.
 - Jezus is niet los verkrijgbaar van Israël: Hij is de Messias van Israël **Mattheüs 1; Romeinen 9:5**.
- 5. VN-beleid en internationale rechtspraak die Israël systematisch veroordelen:**

De Verenigde Naties en vele internationale fora beschouwen Israël vaak als disproportioneel schuldig aan conflicten, met tientallen resoluties tegen de staat.

Bijbels perspectief:
Wat wereldwijde gerechtigheid lijkt (internationale veroordelingen), kan soms in lijn liggen met eeuwenoud anti-Joods denken en ingaan tegen Gods verbondsplan.

 - Israël wordt in de profetieën vaak omringd door vijanden, maar God zal het volk bewaren en herstellen **Zacharia 12; Jesaja 11**.
 - God waarschuwt volken die zich tegen Zijn volk keren **Genesis 12:3; Joël 3:2**.

Jesus was op aarde 100% God en 100% mens

Er is een min of meer nieuwe 'theologie' die beweert dat toen Jezus op aarde was Hij geen 100% God kon zijn. Ik heb er in deze studie niet voor gekozen om deze theologie, die ik kwalificeer als een dwaalleer, niet inhoudelijk te behandelen, maar gewoon te kijken naar wat de Bijbel zegt.

In de Bijbel wordt de goddelijkheid van Jezus op verschillende plaatsen benadrukt. Enkele belangrijke Bijbelverzen die wijzen op het feit dat Jezus 100% God was is:

1^e Johannes 1:1, 14

In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. 14. En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.

Dit vers maakt duidelijk dat het "Woord" (dat verwijst naar Jezus) niet alleen bij God was, maar zelf ook God was. In **vers 14** wordt benadrukt dat dit Woord mens werd (Jezus' incarnatie), wat de volledige goddelijkheid en de volledige menselijkheid van Jezus bevestigt.

2e Johannes 10:30

Ik en de Vader zijn Eén.

Jezus zegt hier expliciet dat Hij en God de Vader één zijn, wat zijn goddelijkheid onderstreept.

3e Johannes 14:9

Jezus zei tegen hem: Ben ik zo'n lange tijd bij u, en kent u Mij niet, Filippus? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; en hoe kunt u dan zeggen: Laat ons de Vader zien?

Jezus stelt dat Hij zo identiek is aan de Vader dat het zien van Jezus gelijkstaat aan het zien van God de Vader. Dit is een duidelijke aanwijzing van Zijn goddelijkheid.

4^e Kolossenzen 2:9

Want in Hem woont heel de volheid van de Godheid lichamelijk.

Dit vers zegt dat in Jezus de "volle goddelijke volheid" woont, wat betekent dat Jezus in Zijn wezen volledig God is.

5^e Hebreëën 1:8

(...) maar tegen de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, bestaat in alle eeuwigheid. De scepter van Uw koninkrijk is een scepter van het recht.

Hier wordt Jezus aangesproken als "God", wat Zijn goddelijkheid bevestigt.

6^e Filippenzen 2:6-7 NBV21

Hij, die de gestalte van God had, maakte er geen aanspraak op aan God gelijk te zijn, maar deed afstand van zijn positie, en nam de gestalte aan van een dienaar. Hij werd gelijk aan de mensen, en als mens verschenen heeft Hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis.

Dit vers benadrukt dat Jezus, hoewel Hij volledig God is, vrijwillig Zijn goddelijke rechten heeft afgelegd toen Hij mens werd. Dit toont Zijn goddelijkheid en tegelijk Zijn bereidheid om zich te vernederen in Zijn incarnatie.

Deze verzen maken duidelijk dat Jezus zowel 100% God en 100% mens is, wat de leer van de Drie-eenheid ondersteunt: God de Vader, God de Zoon (Jezus) en God de Heilige Geest zijn één in wezen.

Maar dan nog iets:

In de Bijbel staat ook klip en klaar dat Jezus de Schepper is van alles. Ook deze teksten ondersteunen ons geloof dat Jezus Christus 100% God is. Ik noem een aantal kernteksten:

1° Johannes 1:3

Alle dingen zijn door het Woord gemaakt, en zonder dit Woord is geen ding gemaakt dat gemaakt is.

Dit vers spreekt over het "Woord" (Jezus), en zegt expliciet dat alles door Hem gemaakt is. Niets in de schepping is buiten Jezus om ontstaan. Dit benadrukt de rol van Jezus als Schepper.

2° Kolossenzen 1:16-17

Want door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen. 17. En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.

Dit vers zegt duidelijk dat alles wat bestaat, zowel de zichtbare als onzichtbare dingen, door Jezus is geschapen. Het benadrukt ook dat Jezus de voornaamste oorzaak en het doel van de schepping is.

3° Hebreëën 1:2

Die Hij Erfgenaam gemaakt heeft van alles, door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft. Hier wordt Jezus geïdentificeerd als degene door wie God de wereld heeft gemaakt, wat opnieuw Zijn rol als Schepper bevestigt.

4° 1 Korintiërs 8:6

(...) toch is er voor ons maar één God: de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem.

Dit vers zegt dat Jezus Christus degene is door wie alle dingen zijn geschapen. Het onderstreept Zijn rol als de Schepper van alles.

5° Openbaring 3:14

En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het begin van Gods schepping: (...)

Jezus wordt hier beschreven als "het begin van de schepping van God", wat betekent dat Hij de bron en het begin van alles is, wat in lijn is met de rol van Schepper.

Al deze verzen tonen duidelijk aan dat Jezus de Schepper is van alles, zowel in de fysieke wereld als in de geestelijke wereld. Het benadrukt Zijn betrokkenheid bij de Schepping van het universum en de rol die Hij speelt in het onderhouden en het doel van de Schepping. Sterker nog, wij geloven – en we moeten eerlijk zijn – dat afwijzen van het geloof dat Jezus evenals Zijn Vader 100% God is, voorzichtig gezegd, niet-Bijbels is en voor ons daarom ook geen punt van discussie.

Alverzoening

De theologie van 'Alverzoening' (ook wel 'universele verzoening' genoemd) houdt in dat uiteindelijk alle mensen (en zelfs alle gevallen engelen) gered zullen worden en in de eeuwigheid bij God zullen zijn. Deze leer komt voort uit het verlangen om Gods liefde en barmhartigheid tot hun uiterste consequentie te denken.

Hoewel deze visie in sommige kringen aantrekkelijk gevonden wordt, staat ze op gespannen voet met wat de Bijbel zegt over oordeel, verdoemenis en de noodzaak van geloof in Christus voor redding. Hieronder staan de belangrijkste Bijbelse argumenten tegen 'alverzoening'

Enkele Bijbelteksten waar de aanhangers van alverzoening zich op baseren zijn:

- **1 Timotheüs 2:3–4** *God, onze Heiland, Die wil dat alle mensen behouden worden en tot kennis van de waarheid komen.*

Alverzoening zegt: Als God wil dat alle mensen gered worden, dan zal het ook zo zijn.

Weerlegging:

- Gods verlangens of wil in morele zin (zijn goedheid en liefde voor iedereen) zijn niet hetzelfde als Zijn beschikkende wil (wat Hij uiteindelijk toestaat of uitvoert).
- Jezus huilt ook over Jeruzalem omdat zij Hem niet willen **Mattheüs 23:37**.
- God wil redding, maar dwingt niemand. Mensen kunnen zijn aanbod weigeren.

- **1 Korinthe 15:22** *Want zoals allen in Adam sterven, zo zullen ook allen in Christus levend gemaakt worden.*

Alverzoening zegt: Alle mensen zullen uiteindelijk levend gemaakt worden in Christus.

Weerlegging:

- De "allen in Christus" slaat op gelovigen, niet op alle mensen zonder uitzondering. Paulus gebruikt "in Christus" altijd als aanduiding van wie verenigd zijn met Hem door geloof.
- De context (v. 23) zegt: *leder echter in zijn eigen orde: Christus als Eersteling, daarna wie van Christus zijn, bij Zijn komst.*

- **Kolossenzen 1:20** *...en door Hem alles met Zich te verzoenen, door vrede te maken door het bloed van Zijn kruis...*

Alverzoening zegt: Christus verzoent alles en iedereen — niemand blijft uitgesloten.

Weerlegging:

- "Verzoening" in de Bijbel betekent niet altijd "redding". Ook zonden kunnen verzoend worden, zonder dat de zondaar gered is.
- "Alles" kan betekenen: zowel hemelse als aardse machten, mensen als schepping — maar niet dat elke individuele zondaar automatisch gered wordt.
- Het bloed van het kruis biedt vrede aan, maar dat moet aangenomen worden.

Hoewel er Bijbelteksten zijn die de universele reikwijdte van Jezus' offer benadrukken, leert de Bijbel ons ook duidelijk dat niet iedereen gered wordt **Mattheüs 7:13–14**. Verlossing is gekoppeld aan geloof en bekering. Er is een eeuwige scheiding tussen rechtvaardigen en onrechtvaardigen **Mattheüs 25:31–46**. Er is redding voor iedereen, maar alleen door Geloof in Christus **Romeinen 10:9–10**. Alverzoening kunnen we als theologie dus niet omarmen.

Hieronder - voor de liefhebber - nog enkele teksten die onze conclusie ondersteunen:

1. Er is eeuwig oordeel voor de goddelozen

Mattheüs 25:46 *En dezen zullen gaan in eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.*

- Hetzelfde woord voor "eeuwig" (*aiónios*) wordt voor zowel straf als leven gebruikt.
- Dit suggereert dat het oordeel even blijvend is als het leven van de gelovigen.

2. Er is een tweedeling: behouden of verloren

Johannes 3:36 *Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem."*

- Jezus stelt een duidelijke tweedeling: eeuwig leven versus blijvende toorn.

3. Vernietiging of verlorenheid wordt voorgesteld als definitief

2 Thessalonicenzen 1:8–9 *...zij zullen als straf het eeuwig verderf ondergaan, weg van het aangezicht van de Heere...*

Openbaring 20:15 *En als iemand niet bleek ingeschreven te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen.*

- De "poel van vuur" wordt in **Openbaring 20:10** *dag en nacht, in alle eeuwigheid* genoemd voor de duivel en zijn engelen, en ook anderen worden daarin geworpen.

4. De oproep tot bekering is urgent en beslissend

Handelingen 17:30–31 *God dan verkondigt nu aan alle mensen overal dat zij zich moeten bekeren, want Hij heeft een dag vastgesteld waarop Hij de wereld rechtvaardig zal oordelen...*

Als iedereen toch gered zou worden, waarom dan deze dringende oproep tot bekering?

5. Jezus' werk is voldoende, maar niet automatisch toegepast

1 Timotheüs 4:10 *...de levende God, Die een Heiland is van alle mensen, vooral van de gelovigen.*

- Dit laat zien dat Jezus wel voldoende redding biedt voor allen, maar dat deze effectief is voor wie gelooft.

6. Paulus' verdriet om verloren mensen heeft zin

Romeinen 9:2–3 *...ik heb grote droefheid... ik zou zelf vervloekt willen zijn, weg van Christus, ten behoeve van mijn broeders...*

- Paulus' intense verdriet over het verloren zijn van zijn volksgenoten heeft alleen zin als verlorenheid werkelijk mogelijk is.